

యత్పదాంభోరుహభాన విధ్వస్తాశేషకల్మషః ।
 వస్తుతామపయాతోఽహం వేంకటాఖ్యం నమామితమ ॥
 పుష్పాంభోజవికాసాయ పాపభ్యాంతక్షయాయహ ।
 శ్రీమానావిరభూత్తామౌ రామానుజదివాకశః ॥
 సమస్తజననీం వందే భైరవస్తస్తనృదాయనీమే ।
 శ్రీయసేంత్రినివాసస్త కరుణామివరూపిణీమే ॥
 కమప్సవధిం వందే కరుణా వరుణాలయమే ।
 వృషశైలతటస్థానం నృయంవక్త్రమ్మహాగతమే ॥
 కూజంతంరామరామేతి మధురం మధురాక్షరమే ।
 ఆరుద్రకవిలాసాఖ్యం వందే వాక్త్రకిరీకిలమే ॥
 తదుపగత సమాసస్థియోగం
 సమమధురోపనతార్థవాక్యబద్ధమే ।
 రఘువరచరితం మునిప్రణౌతం
 దశశిరస్త్రస్త్రినామయద్భుతమే ॥
 ఉపదామప మాంసారం దాతారం సర్వసంపదామే ।
 తోకాభిరామంత్రిరామం భూయోభూయోనమామృతమే ॥
 క్రిసేణాల్క్యశాభరతత్రయ్యమనుమత్సమేతత్రోదభ్యు
 నందన పరబ్రహ్మణో నమః —

రామః ఆయోభ్యానగతీ అత్వమేథయోగసమయే నోదరాన్, వానరాన్,
 రాక్షసాన్, ఔరభూతాన్, బంధువర్గాన్, తాపసాన్ సమపేతస్త్రిన్, శాతకుంభ
 మయోభ్యాసనేచడపవిత్త్రోతుమభిలాషవాన్ స్థితే సతి,
 కుశీలవో విషంబికాద్వయంధృత్వా, రామాయణకథాం
 గానంకర్తుమారంభంకురుతః కిమితిచేత —

మహర్షిశ్రీ వేంకటదాస స్తోత్రవిభాః ప్రశీలం

శ్రీరామాయణగద్దమే - బాలకాండమే.

అస్మి సురవరముఖ సకల హరిదధిపతి పురనికర విభవ
సహితమహితం, మనుమనుజపతినిర్మితం, ముక్తిసాధనం,
అయోధ్యపుటభేదనమ్ - అస్మిన్ పరశ్శాయగోపురప్రకార
ద్వార తరణప్రాసాద మంటప హర్షవేదికా కుద్భావరోధా
స్సంతి - కింబ, సువర్ణాకరాః దుర్వర్ణాకరాః సమస్తవిధలూకరాః
వాపీకూపకాసారామక్రేదాత్తైలాదయస్సంతి - కేదారప
యోగక్షేత్రాణి నానావిధ పూర్వాపరధానోద్భూతకారణ
క్షేత్రాణ్యసన్ -

అపిచ సురాభీతవత్తైరావత బంధురాః గంధసింధురాః,
గరుడాచల సమానరయాః వివిధజాతిహయాః, కులాచల
సన్నిభ విచాలాః శతాంగజాలాః, నిర్భీతతమన భటాః పదాతి
ర్భటాః, ధిషణ్ణోపమబుద్ధిచతురాః భూసురప్రవరాః, సరశస్త్రా
స్త్రాభేద్యవపుష్కాః వైపుణ్ణానుశ్కాః, ధననిర్భీతబీచీ
దిగధిపాః వైశ్యకలాపాః వ్రవసాయార్జితధాన్యపాపేత
నానాజాతిసముష్ణాతాః వృషలజాతా - పాతివ్రత్యనిరంతరాః
స్థేమంతినీనికరాస్సంతి -

తం రాజ్యం సునానేరస్తురపురమివ దశరథనామకరాజా
పరిపాలయన్తాస్తే, దశరథః పుణ్యపురుషః హయమేధాది
యోగనిరతః, శ్లోక్రితజనావనదక్షః లోకపాలపమః -
శూరజనాగ్రేసరః, అస్సరాజ్యైకౌసల్యకైకా సమిత్రేతి త్రిపుః
మహాప్యః - షట్పుత్రత్రయత్రయభార్యాస్సంతి, సః శూపతిః షష్టిసహస్ర
మయనాః ప్రజారంజనేన రాజ్యపరిపాలనం కృత్వా, కన్యన్ద్వినే
సభాయాం ప్రవేశ్య సభాస్తారాన విలంక్య మోసామాజికాః!
ఓనుశూతమానేనృయా సమస్తభూగాః మయోచరితాని

పుణ్యకార్యార్థినేకాని, కింతు కేనోపాయేనాపి నభవతిసంతాన
ప్రాప్తిః, తస్మాదత్రస్థాః సర్వజనాః వదంతయూయంకార్త
సాఫల్పవిధానమితీత్రాత్సనత్యుమారకథితంపూర్వ
వృత్తాంతంత్రితాసుమంత్రేణ పశ్యేద్ధతరథః సపరివారేణ
సాకం రోమపాదసమిపమవాప్రతదీయసపర్యాకృతాన్
న్యంగేకృత్య నిజలాంసావిధానం విజ్ఞాప్య రోమపాదజామా
తరంఋశ్వశృంగం తస్సభార్యకాంతయాసహ నిజరాజధానిం
ప్రాపయిత్వా వసిష్ఠవామదేవతాశ్చపాది పురోహితైస్తుమ
త్రాది మంత్రిపుంగవై నానాదేశాధిశ్వరైః బంధువర్తైః
కాసల్వాది జాయాభిసృహ ప్రావీణ త్పజ్జీరథోయోగశాలాం
తతః ఋశ్వశృంగో యజ్ఞమారభ్య విభీషణతక్రమ్య సంపూర్ణ
మకరోత్ -

ఏతస్మిన్నంతరే సవనార్థమాగతంబ్రహ్మణంనిరీక్ష్య సర్వ
నినింపాః ఇత్యమవాదీత్ - హేలోకేత! చరకాలాదనుభవతి
వైమానితాః ఋషయశ్చరావణకృతబాధాః ఇతఃపరి న
సహస్యంతి తస్సనిశాచరస్సవధోపాయం భాషయ!
నోచేదస్త్రాకంజీవితైః కిమపి నాస్తిప్రయోజనమే.
ఇతి బద్ధిర్బుధైః పృష్టా విరింబరిత్యమహాచత్. హేసురాః!
మమవరప్రభావేన రావణో మదాంధోఘూత్వా^{బాధతే} సురనర
తిర్భగాధ్వనేషఘూతాన్ తంమారయం మధుసూదన
వినా నశక్నువంత్యస్తే² తి త్రాత్వా నిర్జరకుప్తైస్త్రాకం
కమలాసనో నిమివితలం చనాభ్యం బద్ధంబువినా
మకుండమస్తాపీత్ - తస్మిన్నవసరే శంఖచక్రాదిదివ్య
యుధధరః సంఘైః పుండరీకక్షణైః పురుషోత్తమః
పీతాంబరధరః ప్రావృద్వలాహకశ్చామలవర్ణః ఘటనా
ఘటనా సమర్థః దేవానామగ్రభాగేనాక్షాత్కారంకృత్వా
బ్రహ్మధ్వజరపుష్కలాభిస్తుతిభిరీది తాఘూత్వా -
③

హే చతురాస్తోది సవన భుగ్గ్రహాః ! మయా విదితం
యశ్చ కం వాంఛితం సన్నిహిత మభూత్తావణి సహృద
కాలః తస్య నిబర్హణం విధాతుర్భరత్రాభావేన నభవతి
సురాసురాదిభిః. మర్కట మనుష్టైశ్చైవ భవితవ్యం -
భవిష్యాత్ప్రహం మనుష్యావతారః కింతు మమావతార
కారణయోగ్యః కః క్షరస్థానం సంభవేయం కతి రూప్తే
ర్మనుష్యులకే స్థితవ్యం కతి హయనాః యూయం
సర్వే మమ సాహాయ్యం కతి ష్టేథతి గౌరవార్థం వదంతం
లక్ష్మీకాంతం సందృశ్య విరింబనాదివేభాః త్రమోదభరితాం
తః కరణాః భూత్వా-హే పురాణపురుష ! భవాన్ సంత్రుతి
సాంకేతాధిశ్చరస్య పత్నిషుకౌ సల్లాక్తికా సమిత్రేషు -
భవద్ద్రుపం చతుర్భాగైర్భిభజ్జ భూలకే జనిత్వా -
రామ రూపేణ విరాధభరదూషణ త్రిశిరమూలబల
రావణ కుంభకర్ణాది సక్తంబర సహస్రాన్-లక్ష్మణ రూపేణ
లితికాయేంద్రజదాదీన- భరతాకాతకాత్రైకకోటి -
గంధర్వాన్- శత్రుఘ్నాభి భ్రయాలవశాసురం మరయత్త
భూలకే వికాదశ సహస్ర సంవత్సరాః వసిత్వా స్పృశ్థాన
మాగచ్ఛ. వయం గోలాంగులాచ్ఛ భల్లష్టవంగాతార్తి
స్రావాయ్యం భవత్య కతిప్రామీతి నిజనివాసానగమన్
గోవింధో పృథ్వీశ్చత్వమ గమతే -

తతః యాగపరిసమాప్త కాలాగతే సతి మహావీర్యః మహాబలః
కృష్ణరత్నాంబరధరః దుంధుభి స్పృశః సింహజటా సదృశ త్మశ్చకేశః
శుభలక్ష్మణ సంపన్నః దివ్యభరణ భూషిత దినకర సమాకారః
శైలజ్జవదీర్ఘకారః కశ్చీన్నవ పురుషః దివ్యపాయ సంఘోర్ణం
సువర్ణ పాత్రం భుజా భాగ్ని గృహీత్వా మోమ కుండసాదా
హవనీయ పావకాదావిర్భూత్వా దశరథం విల్లక్ష్వా " హే నృప !

మాంప్రజా పతే రాగతం పు మాంసం విద్ధి పాయస మిదం మన్యో
దుర్లభం తవ భార్యాభ్యంప్రయత్న తవ మనోరథం సా ఘల్గం
భవిష్యతేతి భాషిత్వా సోపు మాన పవారణ మగమతే -
దశరథోఽపి పరమానందభరితస్సనే పాయసపాత్రం భుజాభ్రా
మద్భ్రాతృకనీయమధ్ధాంతమహాప్రభార్యానిరక్ష్య పాయసాన్న
కథనం విజ్ఞాప్త పాయసాన్నేచార్థం కౌసల్యాయై తదర్థం
సుమిత్రాయై తివశిష్టేచార్థం కేకయి సుతాయై పునరవశిష్ట
ప్రసాదం సుమిత్రాయై దదౌప్రసాదస్త్రీకారమాత్మనా దశ
రథస్స జాయామణయః గర్భాన్ధృత్వా రఘుః వైశ్వానరా
ర్కతుల్పతేజుసాం. —

తదుపరి పారశ్యగర్భస్సరానవిలక్త హేనిర్భరాః!
మహావిష్ణురస్సభ్యం సంభవతి. వయం సర్వే గోపుభ్యభల్లాక
మర్కటాకాతై సంభవేన్మధ్వమలకే పూర్వమేవ మమ వదన
నిర్గత జ్వంభనాదబాయత బింబవదాభ్రయా కక్షనాభ్యభల్లా
ధిపస్త్రస్త్రాక్షయం మాయా విశారదాన్ శూరాగ్రేసరాన్ సమీర
సమాన బివాధ్యన్ సమస్త్రాస్త్రశస్త్రాభేదాపహునాన్ నతీశాస్త్ర
కౌవిదాన్ బుద్ధిసంపన్నాన్ విష్ణుతుల్పపరాక్రమానప్రతిహతా
పాయజ్ఞాన్ సర్వాస్త్రవిదక్షణాన్ బవినః కామరూపిణః -
సృజద్భ్యం దేవగంధర్వాదితాంతాస్త్రీతిశకాస. —

తస్మాజ్జ్ఞాం శిరసావహత్వా బృహస్పతిస్తారం సురపతి
ర్వావినం సూర్యస్సగ్రీవం యక్షరాక్షంధమాదనం పావకోనలం
విశ్వకర్మావలం నా సత్సోమైందద్వివిదౌ వరుణస్సప్తేగిం
పర్షన్యశ్వరభం బుగత్తబ్ధిహానుమంతం బునయామౌసం
తివశిష్టాః నిర్భరాః గరుడగంధర్వకెన్నరకింపురసిద్ధసాధ్వాది
తాంతా స గరుడానిలవేగోవేతాన్ తిర్భగుర్భాధో గమనఘ

శ్రీరామయణగద్యము - బాలకాండము

సమర్థాన్ సింహ శాస్త్రాల విక్రమాన్ శిలాపాదపదంత సభా
యథాన్ జనయామా సుర్భానర భల్లుక గోలాంగూలానపితు
తే వానరాదయః శైలాన్ భేత్తుం వృక్షా సున్నో వితుంక్షోచీం
విదారితుం సమద్రాన్క్షే భీతుం నిశాచరాన్ మారయతుం
ఆకాశం నిరవకాశం క్షుం సర్వవిధాయథాన్ భంజితుం
తారకా గ్రహాన్ పాతయతుం శమన భటాన్ త్రాసయతుం
మలా మలంజీర్ణయతుం సుధాశనాన్ బియతుం పూర్వ
శైలాదపరగిరి పర్వతం లంఘితుం సమర్థాః పుత్రంబునిష్ఠా
వానరాదయః కే బద్ధావినం కే బత్సుగ్రీవం కే బత్సమీశ
కుమారం నళం కే బన్దీలం కే బదాత్రున్ కే వంతే -
కింబ పామాలయ గంధమాదన నిపథనల మేమ కూట
పారి యాత్ర కైలాసాది పర్వతేషు క్షీర సముద్ర సంతాప
వనేషు సంజీవసిత్వా వివం విధే సత్వేతేషాం సహజాం
యోగ సమాప్తా నంతరం దశరథః పుత్రాత్పాదనంబిం
తయన్ దినాన్ స్యయాపయతే.

తతః ద్వాదశమాసే హైత్ర శుద్ధ నవమ్యాం
పునర్వసూ క్షత్రే దినకరణ విలాంగా సితగురు
శుక్రే షుక్లాష్టమస్థానస్థితేషు లగ్నేశశినా సాకం గోష్పతా
డిదయతి సతి విష్ణో రర్థభాగం సర్వలక్షణ సంపన్నం
జగన్పాథం సర్వలంకనమస్మత మిచ్ఛాకు వంతవర్థనం
రామ మసూత కౌసల్య అదితి ర్వాసవం యథా.
పశ్చాద్దశమ్యాం మినలగ్నేభరణ మసూత కేకయ సుతా
కుళీరలగ్నే సూర్యతూదయే సతి సుమిత్రా యామవతతా
రతాం లక్షణ శత్రుఘ్నై. తతః వసిష్ఠ వేద విధి మనతి
క్రమ్య జాత సంస్కారాన్ కృత్వా కౌసల్య పుత్రస్సరామ

శ్రీరామాయణగద్యమే - బాలకాండమే

ఇతి కైకయోపుత్రస్సభరతఇతి సమిత్రాపుత్రయో
ర్లక్ష్మణశత్రుఘ్నోఽపి నామధేయూన్సకాశ్చత -
రామదయోశుక్లపక్షవత్క్షకిరణివ దినదినతతథ
మోనాఃభూత్వాంబుధాకావేచరశాద్భాయసన్నిధౌ
వేదవేదాంగధనుర్వేదాదివిద్యాసు సమస్తవౌకికవైదిక
విద్యాసు పూర్ణపాండిత్యం సంపాద్యనిశాకరఇవకళాపూర్ణాః
రవిరివతేఽః పూర్ణాః వజ్రపాణిరివ పరాక్రమోదీర్ఘాః
ఘోమయోనిరివ దానగుణాధాః బ్రహ్మస్పతిరివ ఋద్ధిసంప్రదాః
కమలాసనైవ విద్యారాంఘతాః భూమిరివక్షమాగుణాధాః
శూలపాణిరివ విభూతిసంపన్నాః శార్దూలైవ దురాసదాః
భూత్వామహ సౌఖ్యేన సంతఃకామాదిదానరథయః —

వివంవిధేసతి వికస్మిన్దినే దశరథస్సభాయాం ప్రవిశ్యే
తత్రస్థాన్ వసిష్ఠ సమంత్రాదాన్ నిరీక్ష్య హేసభాసదః! మమ
కుమారాణాం వ్రతేతాయ ద్వాదశవయన పరిమితవయః
కాలః పరిణయకార్యాబ్యుపాతమితి భావ మనసికింతు
మదీయాన్వయస్సయోన్యబంధుత్వం లభతే కుత్రైతి
విచారయమాస. ఏకస్మిన్నంతరే పక్షిరథః విశ్వామిత్రా
గమనం బారేర్విజ్ఞాపితస్సన్ జీఘ్రముఞ్ఘాయ విశ్వామిత్రాభి
ముఖం గత్వా తం మహామనిమానీయ సభాయామిబతా
సనే చర పవేశ్య వివిధోపబారై స్సంపూజ్యబద్ధాంబువిభూత్వా
తంఋషిప్రతిజగాద, హేమనో! శ్రమతాంభవాద్యశామ
మహాసుఖావానాం దర్శనమస్తాదృశాం సామాన్యమనువ్రాతా
మతేవ దుర్లభః కింతు జన్మాత్మిక పుణ్య వికృషేణాలప్స్యతి
కింవా తవాగమనేన మమ జన సాఫల్యమానేతే వికవించ
త్పురుషాంతరీ ఘాద్యవాః మమ పూర్వపరలంకసౌఖ్య

మగమన్ ఆసీప్తుమపాపాని భస్మీకృతాని సుకృతాన్తక్ష
యాని తిస్తృత భవదాగమనకారణం మహ్నం విదిత
మకరోద్భవి దాస్తామితి పృష్టా బభాషే, గాధి సుతా, హే
రాజన్! చరతాలాత్సప్తరాత్రుక్చమనిర్వహణార్థమకరవం
త్రయత్నంకింతు రావణప్రేరితౌ మారీచసూచామూనామ
ధేయతాద్వౌ విభావరీచకౌ విఘ్నం కురుతః తౌ మార
యతుం తవ జ్యేష్ఠకుమారం నిరసిత విక్రమకుమారం
ప్రేషయేతి యయాచ -

తల్లపీతం పశ్చిరథ సుమకర్ణ్యమూర్ధ్నా మవాప్త
పునరుత్థాయ హేమనే! బహవో వత్సరాః తిహమన
పశ్యతయా దుఃఖితమనస్కృణూత్వా దేవతా ప్రసా
దేనో గమం కుమారాన్ తం కుమారం రామచంద్రం మమ
ప్రాణసమానమయూహా రాక్షస వధార్థం న సమీచీనం
మేతదస్త్రాత్కారణాత్ తవాధ్వర సంరక్షణార్థం సేవయా
సహ శ్రీ గమి శామ్యహంకింతు రామం న దాస్తామిత్త
వదుత తదా కర్ణ్య విశ్వామిత్రో కోపాదితమానసస్సన్
దత రథం ప్రతి రే! స్త్రీత్రయాధమ!! ప్రథమతః వాంఛితా
ర్థం దాస్తామితి మార్గణానా మూశాం కల్పయత్వా, తద
నంతరం మృశాలాపనకథనమర్కాన్వయే తవైవార్థమేతి
మన్యే. త్వం దుగ్ధ సముద్రే కాలకూటౌజవాన్మిన్వంతే
జనిత్వా కులక్రమాగతాం ప్రతిష్ఠాం ధ్వంసంకరోషి. రామం సత్ర
పరాక్రమాది కల్పాణ గణానహం వేద్మి కిం చ తపసి స్థితాః వసిష్ఠాది
మహామనయో విదు రింద్రియ కింకరస్త్యం న వేత్సి యథా మేరు
స్థితాః మృగాదయో తం మేరుం స్వేయమితి మన్వంతే. తథా
రామం కుమారమాత్రమితి మన్వనే తక్షణామందేవమనిసాంధు
రక్షణార్థం ధర్మసంస్థాపనార్థం దుష్టనిగ్రహార్థ మవంతర

శ్రీరామాయణగద్యమే - బాలకాండమే

దితి నవేత్తి. ధిగ్ధిస్థరాత్మన విధిసుభాగ్భాత్పరరాయ
గర్భామీతి విశ్వామిత్రస్సభాయాః ప్రతస్థేసతి అబ్రహ్మన్
గిరయో అపతనతారకాః పకంపే బావనిస్తస్మిన్ సమయే
వసిష్ఠశ్రీఘ్నమథాయ గాధిపుత్రం శాంతచిత్తంకృత్వా
దశరథంనిరేక్ష్యమేరాజన్ మోగమఃప్రమాదమతమని
సామాన్యం మూభావయ, విష్యపుమాన్ సత్వ సంగరఃవేద
వతా మర్యేసరః తాపసానాం సార్వభౌమః జ్ఞానినామ
దర్శకః తిష్ఠవిప్రహః పుణ్యమయః సర్వాప్రవిదామో
బార్హస్పత్యశ్చ లక్ష్మణం రామం విశ్వామిత్రో సాకంప్రే
షయత్ప్రవదత తానివచనాని పక్షిరథశ్చరసావహిత్యా
రామ లక్ష్మణౌ విశ్వామిత్రాయ దిదేశః.

యోగినిరావణాచింతనమ్ పశ్యేమన నక్రం పశోదియ
సమన్తాన్తరైశ్చ విమలచంద్రమ్ భూమూర్ధ్వవంశురం
సప్తరశ్మిం పాశాన్తరైశ్చ జలమ్ అంశచంపనయ
రావిజావరసంరవిజయమ్, రావణావరాచపమ్
కుంభకర్ణమ్ కుంభకర్ణమ్ కుంభకర్ణప్రతాపం మా
ణామనర్తకమ్ కుంభకర్ణమ్ కుంభకర్ణప్రతాపం మా
కర్ణానామనర్తకమ్ కుంభకర్ణమ్ కుంభకర్ణప్రతాపం మా
పశ్యేమన నక్రం పశ్యేమన నక్రం పశ్యేమన నక్రం
లాయాగం ఇంద్రురభిషేకమ్ రావణావరాచపమ్
ప్రవేశమ్ నివంపనమ్ పాశాన్తరైశ్చ జలమ్
నయరామాయసమ్ అభయనిర్దోషప్రభావనకనమ్
సతాలయైశ్చ వాననారాయణాత సతారావరాప్రతి
ప్రవర్తకప్రతస్తుతం విజయనిర్దోషప్రభావనకనమ్
క మృతవానరాణాం సేవప్రచానమ్ పుష్పకా
రావణామనం దిగ్రామప్రవేశమ్ జలూపల్లవ
విశుద్ధసేవార్థకమంగళనానమ్ అయోధ్య
పురజివరం అయోధ్యాయా సతాగత
స్వర్ణరామస్వపల్లవాభిషేకమ్ భరణలక్ష్మణ
మృత్యుభూతం బనయంగ దసుక్రవాదిమణి వేదాభి

యోగి తరస్సులు తః తః కించ నివయోగ్యనేర
సప్రభా సతవత్సరే వః కాకోదరా దయోపి
సంతా నిమగ్నజ్ఞ అపేతు సంధరభదయః
లజ్జాయుతమనస్సాంభవంత పుంశ్చైర్మరసా
తప్రాప్తా ఫలరసాత్త క్షరరసద్యైరమోచా
ఫలరసాలఫలమస్తు పుష్కరమృతం సుఖాదిభ్యం
వహతే మూర్ఖైర్వేషాగ్నిసరసః బాలకా
వేతా సమృద్ధిభిర్యతే సభవతాంబుషబాలకా
భాంతి సర్వం నేషు సేతారా మయోక్తువత్స
తు లజ్జాంకం కంఠాంతం రసాలసాలే కుత్తు
దఫలాంకం కంఠాంతం లగ్నైర్వక్తం కింతు సే
వంశక్త మారజ్జతం కంఠం సంధి సింధురగ్నైర్మూర్తం
కింతు ససంభవతేషు తథా వ సేతారా మదంప
తానైర్జిత సార్వ మా నేత బాలకా సంభూతా తే
సార్జితే తయోర్మూర్తా వత్స వో లజ్జాత్తే విరాజ
తే లగ్నైర్మూర్తం సంభూతా వత్స తేషు సేతారా మదం
పతే సేతే మనసయోగ మవరనం దాపతస్సంతం
మనలవో సంధుశ్చ దత్తాని పస్సంతం తాభ్యం
మూర్తా వనా భ్యం క్తే నై నరదా తత్తమంక

17. యమస్వః కృతేణ జనం వశ్యం న ముని మోక్షం వక్ష్యన్
జ్ఞ సూత్రం కక్ష్య హేమం బరహితం వీనయు
షరా యువృద్ధి రిత్తం సర్వ మునయం సంసమ
నాభావం ముఖలవాభావం దదుక్ష పశ్యప్రామా
ణ్య లక్షణాభరణత్రుఘ్నాన్ ముఖ్య వాంగదాంబుజ
తియాదివాసరాది ప్రియైష్ విశాఖమిత్రాదితాప
సాక్షి హరజనాన్ బంధు వర్గాన్ స ముపేతస్సన్
చ సాత కుంభ మయోచ్యుత సమూహాన్ జీవి
పవశ్య ధిశ్చోతుమభిలాష వాన్ ధిశ్చ తేన తేనునల
వో విపంచికాద్యయం కృతావకా మాయణరథా
గానతరవేణాంకర్మ మారంభం కురుతం కేమతచ

పరమేశ్వరమోక్షప్రదత్త

~~అస్మి సురవరము సకలవారిదధి పతి పురనికర~~
అస్మి సురవరము సకలవారిదధి పతి పురనికర
విభవ సవిత మహితం మనుషుజుపతి నిర్జాతం మ
క్తి సాధన మయోభావ పు బుభుదన మత స్మృతి పొరణ

బాలకృష్ణ చంద్రమ్

[illegible]

రామవచనజామాతాశంతుతయుశ్చక్రృంగం తస్య
భార్యయాశ్శాంతయా సమానజరాజధానోత్త
ప్రాపయితాబ్ధవసిష్ఠవామదవశాశ్చపాదిపురాహ
తాస్తుమంత్రావిమంత్రపుంగవై నానాదశాభక్త
రైః బంధువర్గైః కౌడిసల్యాదిజాయాభిససా
ప్రావేశత్పక్ష్యైరభియాగశాలాంతతయుశ్చ
శృంగోయజ్ఞమారభ్యవిధిననతీత్రమృగంపు
త్యమకరాత త్తేరం

వతస్త్వేన్నంతరే యజ్ఞ సవనార్థమగతంబ్రవృ
త్తం నిరర్చ్య సర్వనిరింపాః ఇత్థమవాత్త
వంలాకాశ చిరకాలాదనుభవం తద్దేమనికాంః
బుధషయశ్చైరావకాశృతచాభాః ఇతావరినస
వోష్యంతే తస్యనికావరస్సవధావాయం భాషయన్
చ దేస్మాకం జీవితైః కిమపి నాస్తి ప్రయోజనమ
త బద్ధిర్బుధైః పృథ్వీవిరించిత్థమవచతే వా
సూరాః మమవశప్రభావేనరావణోమదాంధిభూ
త్వోసురసరతిర్నశాద్భక్తేషామూతాః తంమార
(బాధతే)

శ్రీరామాయణగద్యమ్

యమధు సుగంధనా వినా న స క్షు వం త్తన్వేనైత్యు
తావ నిర్జర మనైసానకంకమలా సనా నిమిరిత లా
చనోభానం బద్ధాంబరినా ముకుందమస్తా పత తస్యై
స్య వసర శంఖో పురా వివిభ్రయధ ధరః త్త స ఫల
ప్రంతరీకైర్మణిం ప్రకుష్టేత్త మః పతాంబర ధరః
ప్రాప్త ద్దలావనకా మలవర్ణః ముటనా ముటనా సమ
ర్థం దేవనామగ్రభాగే సాక్షాత్తారం వృతప్రవక్త
త్వజర త్త ప్త లాభిస్తు తాభి త్త త్త ఘోర త్వేవ
చతురాశ్చ ది స వన ఘర్షకాః మ త్త వచితం యు
వేగ్రికం వాంఛితం సన్ధి వాత మఘాద్రా వరా సంవ
రకాలః విధాతుత్తమ త్త తస్స సాబద్ధాకాం చ
ధా దితుర్వరప్రభావే స సన్ధి వాత మఘాద్రా వరా సంవ
స్మర సురాదిభిః మర్త్య మమస్మరే వ భవతేత్త
భ వివేద్య మ్మహం మమ వేద్యే వ తారం కంతు మమ
వ తారకారకాల త్త యోగ్యతరం క్వచస్థానం
సంభవ త్త తిరుపై క్క సుప్రసాదే స్థా తత్త
త త్త వాయనాః యుయూ సత్త మ మనోవాయ
కరిష్క త్త త్త వార్త త్త వచితం లక్ష్మీకాంతం

చంలకాంకమ్

సంప్రద్య వరించనాదిత్యం ప్రమాదభరితాం
 తంకరజాః భూత్వా వాపురాణాపురుష భవాదసం
 ప్రతిసాకేతాభివరస్య వశరథస్యవత్ప్రకాసలక్ష్మ
 కకార సుమిత్రాభా భవద్భూ పంచతుర్భుగైర్వభిజ్ఞ
 భూలాకజనితావరామరూపణాభివరముఖ
 విరూధభరమూపణాత్రుకర మూలచలరావణమంభ
 రాజినక్రంచర స వాసాజ్జిల్లక్ష్మణామరపజ్జాతి
 కాయేంద్రబేదాదిభరతాకారకాత్రాక్షిణిగం
 ధరార్థకేత్రముఖాభిజయాలవణాసురం మూర
 యాత్వా భూలాక వసత్ప్రకాసలక్ష్మ సమూగచ్ఛవయం
 గాలానులాచ్ఛభల్లష్టవంగావారో స్థావరయ్యం
 భవతాకరేషామూతినిజనివాసానగవర్ణిణావృ
 త్తత్రయోగవరిసమంష్టకాలాగ్నీతే సతే శైలామృత
 డిల్లి మవరవర్ణం మవరబలం కృష్ణరక్తాంబర
 ధరం మందుభిషనం సింహజలం సప్తకశ్యపకేసం
 శుభలయణాసంపత్తిస్త్రం దివాభభరకామూషతే దినకర
 స మూకారం కైలాసవహర్భూకారం కుకప్రసూవపురు
 షం పూర్వార్థం తాత్త్వం సువర్ణపాత్రం భూభాభవంగం
 హేతావతే వామూషమండ సాధావనయవరవరాదా

చ
 ర
 నా
 తం
 కం
 య
 తం

వరుణాత్మక దశరథువలాక్ష్మవంశపుత్ర మూంప్రజాప
తరాగతం శ్రీ పుమాంసం విద్ధి పాయసమదంమన్త
దుష్టభవ తవ భార్యాభవం ప్రయచ్ఛ తవ మ
నారథ సాధులంభవిష్కృతతాభాషితా నాపుమా
నపవారణామగమత దశరథీష్టపకమానంద
భరతస్సృజి వాయసపాత్రం ఘృతాభానమరక్షణ
| త్రాణవిలాపనయశుద్ధాంతమవాప్సభారానః
సోమై వాయసో స్మరతథనం విజ్ఞాప్తపాయసానా
చాక్షంకాసల్పాయై తదర్థం సమిత్రాయై అవశి
ష్టచాక్షంకైకయసుతాయై ప్రసవనిష్టప్రసాదం
సమిత్రాయై దదామి ప్రసాదస్వకారమత్రేణ దశర
థస్సజాయామణయః సర్భాభిభృతాభిరబుధిత్వైవ
శ్చ సకారకమల్పతేజసా
తదూపరి పారణ్యగర్భస్సృరాణి వలాక్ష్మవంశిర్జ్వరాః మ
వశవిష్ణురగైభవం స్సంభవతే వయం సర్వ సాపుష్పభ
ల్లూకతూలమర్కటావౌ స్సంభవతే శ్చైతన్యధనమలాక
హార్యమవమమృతతా వదననిర్జతజ్వంభణాద
జాయతే జాంబవదా బ్రహ్మం కష్టసోమభల్లా

ధివప్త సాక్షి దువ్రయం ఇ మాయా విహారదామరం
 ప్రసరాన్ సమార సమన జవాధన్ సమస్తాస్త్ర
 ప్రాభుతవేషమనాన్ నతిస్త్రాన్ శోవిదాన్ బుద్ధి సంప
 నాన్ విష్ణు తుల్య పరావ్రమాన్ దప్ర తిమాతో పాయ
 జ్ఞాన్ తిష్ణు తుల్య పరావ్రమాన్ సరావస్త్ర విచిత్రాన్
 బరివక్త్ర మరు రపేణం స్వజభవం దవసంధ ర్వాదినాం
 తాస్వ ~~తాస్వ~~ తిశహాస

తేనాస్త్రికరనాం వహే తావ బృహస్పతిస్కారం సురపతి
 రావరినం సూర్యస్సప్రవం యద్రాక్షంధమా దనం పా
 వకోనలం విశ్వకర్మానలం నాసత్సత్త్వం దద్విద్విదం వదుణ
 స్సౌష్ణాం వద్వన్త్యేరభం జగత్ప్రాణో హనుమంతం జన
 యామా సత్త్వ తిష్ణు వసిష్ఠా నిర్మలాం గరుడగం
 ధర్మకన్తకం పురుషస్థే సాధ్వీకాంతాసు గరుడా
 నీలవేణావతాన్ తిర్వసుంధావభాగ మనోష సమర్థా
 స్సంహానాల్లావన్రమాన్ శిలావాదపదంతన షాయ
 భాన్ జనయా మాసు ~~తిష్ణు~~ రావనకభల్లారకా
 నూలాత్తి ~~తిష్ణు~~ నపేతు తేహానరాదయం శైలాన్
 యా ~~తిష్ణు~~ విదానాం యేతుం పుష్కర సునుగిరియం

25

శ్రీరామాయణగద్యమ్

ప్రేమో విదూరతమం సముద్రాన్ ప్రేమతమం నిశాచరా
పాతకముతమం మారయతమం అశాసనం నిరవకానం కర్మ
సర్వవిదూరముఖాభిభంజితమం తారకాశ్రవణవిదూ
తయతమం శమనభూతాన్త్రాసయతమం వర్ణావం
లంజీర్ణయతమం సుభాశనాన్జయతమం పూర్వ
శైలాదపరశైలివర్ణంతం లంఘితం సమర్థం
కృత్తం జనితావహనాదలంకృతవిద్యవినోకచిత్తశ్ర
వంకచిత్తమారమమారం నభ్యంతచిత్తస్థులంకచి
దాశ్రుత్తస్థివంత కిం చ శ్రుతమిదమే వామాలయ
గంధమాదన నిషధనలహామమూటపరియంత్రా
లానాదిపర్వతేషు క్షేరపముద్రప్రాంతేషు వనేషు స
త్రవసేతావివవంవధసత్తేజితేషాం సమాచారం య
గ సమాప్తమై పృథివీంతక వాక్యసంతకం చకరథః ప
త్రో తద్దేవసంచంతయదీదనాన్త్రయావయతతతం
దావదేశమోసేనైత్రుశుద్ధ సవహ్నం పునర్వసూనక్షత్ర
యవిసకరలహాహాతాంగం సితసుకుశుక్రేషు సోపశ్చసో
సశ్చతేషు లక్ష్మీకనీనానానం గోష్పతాత కవయతసేతి
విషాదిర్థభాగం సర్వలక్షణసంపన్నం జగన్మితం సర్వ
లోకసమస్తతమమైవమవంశవర్ణనం రామమమూత

బాలకాండము

కాసలన్న మది తిట్టె రావన పంపుగా బిల్వ వనమున
చక ముగ్ధం మోసలన్న భరత మసూ తకన యసూతా
నుళరలన్న సూర్య తమా దయసత సుమిత్రాయా మ
వాతక తాం లక్ష్మణ శత్రుభూతి తతా వసిష్ఠ వదవిధి మన
తెన్న మజా త సంస్తా శాంక కృతావ కా సలం పుత్ర
స్వరా ముత తై కయోం త్ర పుత్ర స్వ భరణ్ణ త సుమ
త్రా పుత్ర యో గ్గర్మణ శత్రుభూతి తనా మభయా
స్వకాక్ష త రా మా దయోం త్ర సున్న పయ వత్తడక
రణ్ణ వ దిన దిన ప్రవర్ధ మానాః ఘాతా యథా
కా నేనా వా భాన యసన్తి కౌ తూత తా ది కలంబు
~~కలంబు~~ వేద వేదాంగ క సువేదా దివదన్
సు సమస్త ప్రాకేక వేద శాస్త్ర ప్రాప్తయై విద్యాసు
పూర్ణ పాండిత్యం సంపాద్య సితా కరణ వకలాపా
ర్జ్యః శత్రు కవిరవ తేజః పూర్జ్యః వప్ర పాణిరి
వ పరాక్రమోదర్జ్యః షట ఘామయోనిరివ దానసు
క్రంః బ్రహ్మ స్పతిరివ ముద్ధి సంపనగ్నిః కమలా సనన్తవ
విద్య పారంగత్యాః ఘోర పాణిరివ విఘాత విధ్వంస
సంపనగ్నిః ఘోమిరివ ఘోమ సుజా కంఠః కాయద
లన్త వసుకా సదాః ఘోతావ మవరీషా జ్ఞేన సంత

సం
రా
ప్ర
శా
సతి
మ
త

రామాయణాశకభయః వివరితము

వివరితము
 పవనవధిసత పవనధిదిన త దశరథ స్వభూయాం
 ప్రవక్ష్య తత్రదౌధివస్థి సమంత్రా వదనిరత్సవ
 సభాసదః మమమమారాజాం వ్రతయాయవా
 దవరయపపరమే తవయఃకాలః అథ పరణాయ
 కారాజ్జన్యచితమతభాతమనస కింతు మద
 యాదవయస్థ స్వయంగ్గ బంధుత్వంల భక్తిభక్తి
 కుత్రోత విచారయామంస వివరిత పతస్సన్త తో
 తంపంశ్చ రథః విరవమిత్రాగమనం చోరైర్వజ్జ
 పతస్సన్త ప్రమతథాయ విరవమిత్రాభిమూళం
 గతవ్రతం మవరమన మనయస్వభూయామూచ
 తాననీయ పవక్ష్య వివిధాప్తచక్ర స్సంపూజ్యబక్త
 బచిరుభుతా తంబువప్రప్రత బజాదవ మన
 అసాక్షిదృశకాం మమమనానాభివక్ష్య త్రిమతా
 భవదృశా మమమనానాభివక్ష్య త్రిమతా
 సాక్షిదృశాం మమమనానాభివక్ష్య త్రిమతా
 తామతవజుత్తభః కింతుజనాక్షిదృశ తపజ్జ

ప్రత్యేక సత్య అభ్యుదయ గిరయో బ్రహ్మతత్వారకాః
చక్రం వ - వావత్తు నిసంస్కృత సమయ వసేషః
కర్మముత్థాయ గాధి పుత్రం కాంతచిత్రం కృతార్థ
దశరథం నరేంద్ర వాక్య బుద్ధి మానమం ప్రమాదమే
తం మునిసామాన్యం శుభావయ విష్ణుం పుమాన్స
త్రసంగరం వర్ణవతామస్త్రసరం తాపసానాంసా
ద్యుత్యుత భామం జ్ఞానినా మాదర్శకం అస్త్రవిగ్ర
హం పుణ్యమయం సర్వాస్త్ర విదామా చార్థస్య
సజ్జిత్ర లక్ష్మణాంరామం విశ్వమిత్రానాంకంప్ర
పయిత్రవదత తానివచనానిపశ్యే రథస్థిరసావహ
తద్భామలక్ష్మణౌ విశ్వమిత్రాయుదేశ
వశ్యుర్దాధి నందనం నిధిక్షయసంపాద్యైవ ప్రమా
దభరితాంత్ర తం కరణోభూతద్దశరథాయకృ
తాకర్వాదస్త్రేథ సుస్తౌ జోర విభామభరారా
మలక్ష్మణౌ నరేంద్రయోధాయూః నిర్గత్రసా
ర్థయోజనమారమత్రప్రస్థకయూనదిముత్తర్ణ
తసాం దక్షిణాతరమవాప్త గాధి నంజీ దస్త్రోమ
నిరేంద్ర వాది నకరకులప్రదీపం బలాతిబలేతి

311

31

(2) రెండు వేల రూపాయల వరకు

✓

[illegible]

మంజోవోతియ్రవంతంరా మముదవత్త వాచావ
మిత్రమునిరాచచేర్చె

భారామ వనస్రైది పురా వృత్రవధసోపై పంకిచ్చి
పమోజ్జో ముమూచ తనొత్త న్నలదకరూకనా
మధయతా జూనపదా సమాక్రమ్య సహస్రగంధసం
ధురబ లోపతా భూతా పశుమృగ పక్ష్య దుష్టానా
మనుష్యాదీనివాధ తేజవోపావచారణోదయం
స్రవణాంన బద్ధ జామనద్ధం శ్రీ సత్పురుషాణా
మతిమన్ద్రసేయద పూర్వశచపతిత క్షండరా
జ్ఞామమూరలలత మూర్త్యవర్తి నంకాప్రమా
తామమూరయద్విష్ణుం లాకాపకశంభమంగ
నానాంనికారణమపి నజిద్వ జావో తురితేశనం
స పతన్త స్తంతరిసాయత్త పాదపాదచూర్ణమ
క్షుడికలావశం దాక్షి పతి నర్మనత్త సింహనా
దంచకాశ శ్రీరామస్తాం నిదర్శయన్ బద్ధుకాం
పలాన్త వోపురుషశ్రేష్ఠ తాదకామతాంపష్ట
చారణోదయ మపశ్యోవో పతనస్రయాం నిబద్ధ
కౌరవతాప పదపనానోతి భారతి తనొత్త నాన్తర
యామోతి నం నద స జ్యేష్ఠ తేజవోపావచారణో

ವೇಷ್ಯಾ ಯಕ ವಾಲಯುಗಳಂ ನಿಷೇಧಯತು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮ
ಣಾ ನಮಿತಸ್ತು ತಸ್ಯಾಂ ನಿರಾಮಾಂ ತಾಟಕಾ ವನೇನಿ
ತ್ಯಾ ನೌದ್ರಾ ಸುಖಮನುಷುಂ ಯಪ್ರಾ ತುಲಾಶ್ಚಿತ್ತಾ ಯ
ರಾಮಮಾಲಿಂಶ್ಚ ವೇಂಶಿ ಕಾ ಸವೇಯುಕ ಜಾಹೂರನೈಸ್ತ
ಲಾ ಭೌಮ ತ್ವ ಪುಲಾಭಂ ಕೌಪಿ ನಾಸಿಂ ದ ದಾ ವೈಸ್ತ
ಣಿವಿವಾನ್ಸಿಗೃಹಿ ವಾಣಿತ ದೇಹವಸ್ತ್ರಧರ್ಮ ಪೂತ್ಯ
ದಂಹ ಪತ್ರಧರ್ಮ ಪತ್ರಕಾಲಪತ್ರಾ ದಿ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ ಕೌಪಿ
~~ವಾಣಿತ~~ ಪ್ರಮೋಗೈಸ್ತ ವಸಂ ವಾರಾ ಪತ್ರಮಿಣ
ಕಾಮಾಯುಧಕಲ್ ರಾಮತ್ವ ಪದಯ ಮಂತ್ರಾನುವಾ
ನಂಕೃತೃಲಯಿತ್ಯು ಕ ತೇವಿದ ಸ್ತೃಣಿವಾ ತ್ವವಿವಾ
ಣಿವಾ ತ್ವಮಿತ್ರಾ ಸುತಾಯ ತತ್ವದನೇತಕಮು ವಯ
ವಾಮ ತ್ವಯ್ಯ ಕೌಪಿ ದ್ವಿಪ್ರಮಂತ್ರಾ ಪತ್ರಿ ವಿದ್ಯಾ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತ ದನಂತರಮಾನಯರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾ
ಸಾಶ್ವತಮಂ ಪ್ರವಿಶ್ವರಾಮಂ ವಲಾಕ್ಷಿ ವಾ ಮವಾತ್ಮ
ಪುರಾಶ್ವಕಾಶ ವಿಷ್ಣುವಾಮನಾಕಾರಂ ಕೃತೃತಪಸ್ವಿ
ಸ್ಥಿತೃಪಸ್ವಿಧಿ ಕಗಣಿ ಮತ ಅತಂಕಾರಣಾ ತ್ವ
ದ್ಧಾತ್ರಮಮತ ಪಾಶ್ವತನಾ ಕ್ಷಿಣಲಾಸ ತ್ವಪ್ರಾಯತ
ಸಾಶ್ವಂನಿಕಾಯಾಂ ತಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭಾನ್ಸ ವಂಕಿ ಕೃಕ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಪ್ರಾ ತುಲಾಶ್ಚಯ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ವತ್ತ್ವಾಪ
ದಿವಸಮುಖೇ ವಿತೇ ಸ್ತ್ರಯಾಃ ನಿಶ್ಚಿರ್ಮಯಾ ಸ ಸಂರಕ್ಷಣಾ

ವೇಷ್ಯಾ
ಯಕ
ವಾಲಯು
ಗಳಂ
ನಿಷೇಧ
ಯತು
ರಾಮ
ಲಕ್ಷ್ಮ
ಣಾ
ನಮಿತ
ಸ್ತು
ತಸ್ಯಾಂ
ನಿರಾಮಾಂ
ತಾಟಕಾ
ವನೇನಿ
ತ್ಯಾ
ನೌದ್ರಾ
ಸುಖಮ
ನುಷುಂ
ಯಪ್ರಾ
ತುಲಾಶ್ಚಿ
ತ್ತಾ
ಯ
ರಾಮಮ
ಾಲಿಂಶ್ಚ
ವೇಂಶಿ
ಕಾ
ಸವೇಯು
ಕ
ಜಾಹೂರ
ನೈಸ್ತ
ಲಾ
ಭೌಮ
ತ್ವ
ಪುಲಾಭಂ
ಕೌಪಿ
ನಾಸಿಂ
ದ
ದಾ
ವೈಸ್ತ
ಣಿವಿವಾನ್
ಸಿಗೃಹಿ
ವಾಣಿತ
ದೇಹವಸ್ತ್ರ
ಧರ್ಮ
ಪೂತ್ಯ
ದಂಹ
ಪತ್ರಧರ್ಮ
ಪತ್ರಕಾಲ
ಪತ್ರಾ
ದಿ
ದಿವ್ಯಾಸ್ತ
ಕೌಪಿ
ವಾಣಿತ
ಪ್ರಮೋಗೈ
ಸ್ತ
ವಸಂ
ವಾರಾ
ಪತ್ರಮಿಣ
ಕಾಮಾಯು
ಧಕಲ್
ರಾಮತ್ವ
ಪದಯ
ಮಂತ್ರಾ
ನುವಾ
ನಂಕೃತೃ
ಲಯಿತ್ಯು
ಕ
ತೇವಿದ
ಸ್ತೃಣಿವಾ
ತ್ವವಿವಾ
ಣಿವಾ
ತ್ವಮಿತ್ರಾ
ಸುತಾಯ
ತತ್ವದನೇ
ತಕಮು
ವಯ
ವಾಮ
ತ್ವಯ್ಯ
ಕೌಪಿ
ದ್ವಿಪ್ರಮಂ
ತ್ರಾ
ಪತ್ರಿ
ವಿದ್ಯಾ
ವಿಶ್ವಾಮಿ
ತ್ರಸ್ತ
ದನಂತರ
ಮಾನಯ
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮ
ಣಾ
ಸಾಶ್ವತಮಂ
ಪ್ರವಿಶ್ವರಾ
ಮಂ
ವಲಾಕ್ಷಿ
ವಾ
ಮವಾತ್ಮ
ಪುರಾಶ್ವಕಾ
ಶ
ವಿಷ್ಣುವಾ
ಮನಾಕಾರಂ
ಕೃತೃತಪಸ್ವಿ
ಸ್ಥಿತೃಪಸ್ವಿ
ಧಿ
ಕಗಣಿ
ಮತ
ಅತಂಕಾರ
ಣಾ
ತ್ವ
ದ್ಧಾತ್ರಮ
ಮತ
ಪಾಶ್ವತನಾ
ಕ್ಷಿಣಲಾಸ
ತ್ವಪ್ರಾಯತ
ಸಾಶ್ವಂನಿಕಾ
ಯಾಂ
ತಾಮಲಕ್ಷ್ಮ
ಣಾಭಾನ್ಸ
ವಂಕಿ
ಕೃಕ
ವಿಶ್ವಾಮಿ
ತ್ರಪ್ರಾ
ತುಲಾಶ್ಚಯ
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮ
ಣಾ
ವತ್ತ್ವಾಪ
ದಿವಸಮು
ಖೇ
ವಿತೇ
ಸ್ತ್ರಯಾಃ
ನಿಶ್ಚಿರ್ಮ
ಯಾ
ಸ
ಸಂರಕ್ಷಣಾ

విశంశరముడి పేరు తుభనమనరంతరమున పసుమ
 నిభవంతులు ఇత్యాది లాగా పద్యవకారణాః ద
 మజాస్వయానిభవమూపువంతేవత్సవచత
 తతస్సలక్ష్మణోరామవిశాఖమిత్రంవిలాసమేషు
 నేలసాగకంజనకంపంకిరభీతివాంసేహింబకం
 భవతాంభరీతిత్యచేటకావిధాన్యలక్ష్మీపయతాం
 ఇత్యాదివర్ణనానికృత్యానిసంతతానివివేచయతే
 తప్రవృత్తిశాధిసంకనకానకయంతిమపలా
 క్యైత్యమవాదత

కర్మ కర్మ ము వాదల
 వాదా మ భ తి వి త వ్యం వృ త్తం స ప ల మూ సే తో ష
 వ తా కృ తా శ్చ స్మ కిం తు త వా పి మ మూ పే లా గా
 వా ము పే తి మ వా ము ప కార కర్మ మ కం వ ర్షే
 మ ము య మి ధి లా ధి ప తి క్షు స కం క తా తి యం గం
 త స్మ కిం జ వే క్షు స సు రా సు ర గ కు డ గం ధ ర్ష తే త్ర
 స క్షు ప మ పి క షే క్షు స వి క కం డ మ సి జ వే క్షు ప
 కర్మ కర్మ ము వాదల త తా దం డ మ క్షు త్త న
 ర సం ధా నం క్షు త వే త త స్మ కు వా త ర సే తా మ
 క సన్దం బా సే న మి తి క్షు త జ క్షు స వ క్షు త
 క సా సే తా త్ర లా వ సుం ద ర స ర్షు గ సుం ద ర లి య
 స జా తా లా వ పా వ న సా క్షు మ జి తాం ప రి జా త

శ్రీరామాయణగద్యమే

త్రైలోకసాధిః కసుధీరాః మధిలామాగత్యవిఫలమ
సూరధాః భూతాభిజాతమనఃపుడితర్థం త్వంసా
మణానానిభిసాసితం మధిలానేగతమాయా
వోతస్సగంశాధరచాపస్సఅంకవంశకప్రసేసితం
ప్రాపయప్రసేతచంకనకదువరయోక్తుమోరం
త్రవలమణిన్సంబంధితయథాస్యవాతథాస్య
యవయోస్సంబంధితవిజ్ఞాప్యకాకర్తరామ
లయ్యోణిమనిభిసేవామధిలాపురంప్రతిప్రతేభ
తస్యోదవవసాధిః శాత్రులసేవాఅగ్గసాలాపు
రమారజ్యలస్సశాలతరత్రుమంహారభిజ్ఞానవత
మూషాదిజంతవర్జితమౌచీరకాలపరిచయో
త్పాకరసుతంతతవయమారమనుసృత్యతవయ
పాదాంతకప్తతతైకేన్దుముత్తాయతస్స
వస్త్రేషంసోధుమనకర్తః భూతాభివయోగవంతా
జ్ఞాతాశ్చూణివిసృజ్యముసరాశికవాప్తయథా
యథాస్సనవత్తంతతదుపరివిజ్ఞాప్యకాకర్తరామ
రామాయణావంశవృత్తాంతం మనసాభిపుత్ర
కాచార్యం గంగావర్ణయోర్వృత్తాంతం సకరస్స
సహచారం శ్రీరామగద్యమగ్రవృత్తాంతం మాలవ

ಬರಗುಣಂ ಸಿದ್ಧಂ

38

[illegible]

బాలకారం చంద్ర

యది వీ జన్మ పయత విశిష్టమిత్రుడవాచ
పశ్యత్తు ఇతి విశిష్టమిత్రుడిని లాభపతిం నిశిత్య
భాగిని జన్మ ఇతి మామవర పురుషారా మలత్తుజా
అయోగవర్ధి పతే క్షరకథస్రసంధనా ఇతి మచయవా
భితాత్త నిర్వహణార్థం జననా జ్ఞయోగో సలరా
జన్మ నిర్వహణ మామనుస్సత్తా సత్తా సద్ధాత్తమప్త
విశ్వయ జ్ఞ వర్ధనరాని ఇతి విభా వరచరాని నిర్వహణ
సమత్తం తం నా ఫలం వృత్తవ భవ తాని స్థాని స్థితమన
షధిన్వ నా మభి ద్ధనాంధన మష్టము గుణిమమమోస
సంప్రప్య మత్రా గమనం కురుత ఇత్య భావత వతస్థ
సంతరా తత్ర స్థిత స్థితానాం దోగి గాధ పుత్రమవల
క్రవో మునా ఉపంక్తిరథ పుత్రస్రరా మస్రవరత
మా కర్తృత్త వామానం చ భరితాని తుభ్యమేత
పురస్ర తస్ర బావ బద్ధానాన్దే తాయ శిషువంబా
యాః పుత్రార్థం తం రామాయ తస్మై విష్ణు వన
మకరార్థ మమమా తుభ్యమే వనాన మాసిద్ధి
ఇతి వచం తం చ తానందం విలగ్తృ పో శివం వంశ
తమసుత తప మా తుభ్యరార్థం తా సభంరామా
య స్వప కురుం రామా ఘోర బ్రహ్మభావన తవాం

బాలనాంకం ప్రాముఖ్యవంశకరం

అమితవిధి కృత్యం కృత్యం తతా భూతానాం కృత్యం స
త్వరా జన్మం మే జన్మ పురం ప్రవిశ్చ కమరాణ
పయితమారభ్యప్రపదికృత్యం తతా చిత్తు
తతా తాంశాని భూతానాం మే తుత్తా మన్మం కచిత్త
దత్తన మాత్రాకానాం కృత్యం మే తుత్తా మన్మం కచిత్త
కాంతి తుత్తా కచిత్తా తుత్తా నం బలాత్కారాక
నానా పరివ్రాహానాం మే తుత్తా మన్మం కచిత్త
తుత్తా కృత్యం తుత్తా కృత్యం ప్రసాదన సకలదీరా జన్మ పుంశ
వాదిత్రా వయితత్తా జన్మ లక్ష్మి వరా జన్మ నాన్మితదా
రభ్య పతావత్తా కృత్యం తం తుత్తా మన్మం కచిత్త
పి కృత్యం పతావత్తా

వాకానాన్మితానాం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం
త్రాంశాం కృత్యం త్రాంశాం కృత్యం త్రాంశాం కృత్యం
త్రాంశాం కృత్యం త్రాంశాం కృత్యం త్రాంశాం కృత్యం
పతావత్తా కృత్యం పతావత్తా కృత్యం పతావత్తా
కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం
కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం
కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం
కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం
కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం కృత్యం

3

45

ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣಂ

[illegible]

[illegible]

దశరథోప హవశాంతియలూచనమున్నతావతామ
లక్ష్మణాయోర్మమసలూచనంశక్తప్రతిష్ఠాపూ
రిత్రమృగలయలైబిజీతిప్రజపరాదాగతంశక్తి
ధాదీదున్నతం శక్తిలకంయధాచేదున్నతంసన్యా
నయతావసూనిత్రాంవిధాయజ్ఞానమర్థయా
మచాతాధాయసత్తనసంభాదనకృత్యనిర్వర్తన
విజయాయతే వైకృతకుమారాయలక్ష్మణంలక్ష్మణ
జనవసుతారాంధనవాప్తదవదభాగదానమజా
త్యోసలంధివః తదనంతరవత్ప్రతిష్ఠాపూచ
మవరావిదవత్ప్రవసేవత్తదిభిస్తానంబారాన
ప్రత్యస్తానంవివాహమమంతుపమలంతుప్రత్యచరా
రజనవత్తమశక్తిజాతిబంధుబంధుస్సత్తాత్రావత్త
శిఖార్థవప్రకాశమనన్త్రీధూభిస్తానగత్రవివా
హమంతుపచాపావిశతతతత్రోవసత్తవిశాపమత్రక
తానందపరస్థత్రప్రపామధ్విభాగవిభక్తప్రకార
వదినాంనిర్మయశంధపృష్ఠస్సమంతాదలంకృత్ర
త్రాగ్విదినామూంశాంకురావత్తప్రకారాద్యుతా
శ్చకారాః శంఖవారాజీలాచపూర్ణసువర్ణత్రా

వాత్రాణి స్రుతా వ్రాణి సద్ధావ యతాత్మ సమంతాత్మ భావ
 ప్రసాద వేదా మయోన్య ప్రవేన తాత్పర్యాద బాహుదస్య
 పశువిజ్ఞానకస్థరావభరణాభూషితాంసితాంసమాన
 యరామసానగ్రభాగే శ్శుభ్రాదు నిధాయైకమప్రవత
 వారామచంద్రైయంసితామమసుతా తవసహ
 ధర్మచరణ్ణయ పతివ్రతా మవరభాగార్చితచక్ర
 తాళిం తవపాణినాద్యైర్జ్యేష్ఠ భార్యోవాసున
 తాభవిష్యతీవతసార్థం వాస్యం తవపాణినాగు
 జ్యేష్ఠ పనాం ప్రతగు వశిత వదితాత్మ ~~తా~~
 ప్రసక్తిలాభవే మంత్రప్రాతాదితం ~~తా~~
 మవరస్య మమోచ ప్రస్థాకారే శ్శుభ్ర వవర్షుఃపు
 ష్ప వరజ్ఞాణి నిర్జ్వరాః సాధుసాధ్వితన్త కిషోజన
 మక్తా నయో తదద్రంతరం జనక భూవరాలక్షణా
 యువాశ్శిలాం భరతాయమూలవంశత్రుషుర్మయ
 ప్రతేక్ష్యంస మర్జ్జివావారామకళితరామోది
 రాజకుమారాంత పత్నిసమతస్సంతోవవేత్తాదీతి
 కాం యుషడి మాతృపత్రాదిప్రాజ్ఞాప్రకటా
 త్త జప్తాకద మస్థారాన్

కెంతయును తపము పరిణయము వజ్రావేణుమృదున మును
భావములును తపములును పలుమార్లు కలగడమరుక మాకు
దోమారినానావిధవాద్యులైనది కుంభముగానభినయ
వార్తలు విన్నవించుకొనినది వజ్రప్రవరంధ్రముయ
నినది పలునకులతలలకు పతాకవ తార్కవ వైయము
జ్ఞాపకజ్ఞాపి వద్దవు మునువిహారం శుభలంకావాద్య
సంతోషిత మార్గణదిన బస సంతోషము త్రం గంధర్వ
గంధర్వ మరబసలంకావాద్య జ్ఞాపకప్రతలతాంతవైద్య
వర్తించు వనాచలమిథిలాయం లభిచిభావరం
గతసత విశిష్టమత్ర జ్ఞాపకము దినరథ బసకరామ
త్రుణ్ణాభిన దతాకవి సునిజగర మవేంమమ
తం తతాబసక భినవజ్ఞతం వాప్రాణి కలహాన
బసబస ప్రాప్రాణికం బజాని కాటెపట్రాంబర
కొకొక సువర్ణానికాటెమలకా ఫలనాభివర్ణాని
దిసాది బసబానిచతురంగబలాని పరిమితరహిత
వాసేవాసేబానిపుత్రభిర్ద తవప్రమాణము
వయం మును

అథః పంక్తిరథశ్చతురంగబలావతా
తార్కామూలములు విభింనుమార్త

శ్రీరామణాగర్భ

50

చేవస్వబలాద్ధరిచలం మనోరం మహాత్మరవితామ
పుంకరస్వధనుద్ధతాదవరాతాయ తం-చాపంధ్య
మకరాతిమయాప్రతం వజ్రా వజ్రా సుకరంశా
శరాసనంబుచకాయచకా బుచకాష్ట మహాశు
కాయాదాత అహం జమదగ్న చత్రాన-చావనా
న పక వింతపురానయాజీప్రతి త్రయకులాదిగా
శనమవరవం తనాత్తరజాశా తం-చాపమధి
జ్జతనాస్వసాయ విద్వంత్వయధం బాసాప్ర
త్వవచత్

తతః శాంతి దానకధర్మం దస్తా తవ శానారవింశతి
తావత్తావత్తావ మారాపయతావ వా పరశక్తి
ర త్వం ప్రావృణాత్తాత అవశామిత్రస్వబంధ
మతావత్తావతా సవోభవతా తరస్తారవ-చా
భయేనతావత్తావ తావత్తావ చావోకర్షణా
న పరశురామయలంధానమహాతా తావత్తా
త్తావత్తావత్తావత్తావ చావోకర్షణా
మధులంవిధాయ తావత్తావత్తావ చావోకర్షణా
శరసంధానదాతా తావత్తావత్తావ చావోకర్షణా
సభవతావత్తావత్తావ చావోకర్షణా

51

[illegible]

బ్రహ్మ శ్రీరామ చంద్రవి పరశురామ వానాసు సఫలం
విధాయ తస్య నిర్ణయ నాశ్నం తరం చ సరథం సాంత్యయ
తాత్పర్యం జనక యంతా జాతమజ్జ పరశురామః వపద
వసనారణ్యమయోధాభ్యం ప్రతీ సన్నానామూచ్య
వయతి బభాష తదా పంక్తి రథం స్వక ప్రసన్నాతం
మన్య మాజ్ఞాతా సద్భిః స్వపరివారాశ్చ సాంక ఠంఘ
వక్తవేభ వాప్య తాభరంతాభి స్వకేయ పుకమయో
ధానం ప్రావశత

శ్రీక. దాశరథయః పత్యభిన్నాకమ త్రివ భాగానభి
జ్ఞాప్తే త్తమ తామః సీతయం ~~అర్జునాద్యుపాసితా~~
సత్రాకమోదానవేనాభా జ్వలభాకారం డవచర
వారమరాజ్యజ్ఞాతాభిరవం చవత సాంధిక పుండ
రికనాక సదస మవతరానాకభి ~~చత్రాకారతమ~~
~~మూక~~ నవారకరకలాయుక్త చంద్రకాలాసు సు
వర్ణభవనాభు నారక శక్తి స్వరజ్జల సు వివారం
ర్వక సుధా పమభావరకం షావయన్ బేవమణి
శీతాపాప్తి పదమంద నానిధారయన్ కస్తూరచంద
ససితాభాసుభాదోమసం క్షేత్రవర్ణిణి రింపన్
లక్ష్మీ సహ విజ్ఞురీవచక్ర భాగానుభవం భూసు

[illegible]

54

శ్రీరామా యశానంద

ఇతి మొవ్వు వెంటబడబడిన శ్రీరామా యశానంద
చారిత్రము లకానందం నమోమమ

శ్రీరామ నీవకయం శతతమమ
శ్రీరామ నీవకయం శతతమమ

శ్రీ భ్రామరాయణమ్. సుందరకాండమ్. 53-

[illegible]

5 క్షుమనానంతరం శ్రీరామాయణగీత
 వక్ష్యమితి వాచ్యం భవతి వాల్మీకి సమనం వాచ్యమితి
 కేర-చంపతత్ కేంచ వాసుదేవతా మూన్య సమనం
 యో భూమవర్తమానై కబళితవివాయుసవానివ
 చరితానాం కబళితసముద్రానివ త కబళితసము
 ద్రవానివాద్యభ్యంత అపచది మరుస్త్రుంధన్యవో
 నస్త్రువోతకాన్యదరంపన్యరాడే వ ప్ర. రే స్త్రవిరా
 లసరాకాన్యవ బలిబంధన సేమయత్ర విక్రమదేవ
 త్తవ ప్రకాశతే స మారకు మారకురు జువ సదళ
 తార్కవ జేతమస్త్రువ వ భుజంగాది జంతవ
 ద్భక్తంత జేచరం వా సు పం ద్భవ వ బలి వాద్య
 తేన వాయునా సదద భవ సలిలదుఃప్త్య వ వాద్య
 సుశంగార జేతమ తేజయ సంగార స బంధ తదుం దధి
 వాయువవ తమ మరుదధివతము ఇ దిని భవ సంగార
 మరు మందరా ద్భవ రార్కం గానా వాద్యము భానా
 వాః ప్రాప్తమతి కులంలచన్ర మదే వాన్యవతి ద్భ
 సు మద్య ల్లాంగుల సంగ ము వాన్యవ స జరక
 త్త వామరకక వకు జనుకు స నశ్య సుతము బ సమన
 జే ప్రవదిర వివరా స భావ్య ప్రా చన్ర సేమత్రా
 ప్రతచన్రమ వా చన్రం క్షుమనాన్య వాన్య వాచ్య

57
తాతా దుకాన మనస్సదా న నిరాలంబ మార్గ మాదుత
తేన తిసముద్ర మధ్య భాతి నిరుద్ధ భావేన కక్షి దహన్యం
అంబనానందనస్యం నిరర్థ మనసి అయం నిశాచరం
మమక యనావళాభంకర తి తనాత్మ తమబలేష్వి
తి నిజేల శస్త్రస్త్రాభావైర్దా ద్విరస్థేనాప్రజుదత
సత్పుభూధరానితరాంబలితావప్ర భూతనాధ్వసమ
వాప్ర తా వామమంతమవేష్వ వామ వలమబవ
ర్వేష్వ మష్టమదయాపరాధం తవ బంధురహం
కెంతునాస్తి సపత్నీత్వం కథమితచిత పూర్వస్థి
కాక సత్వపక్షతాం పత్న్యయగ్గ వంతోభూతావ
లాకె సంపరం తే సమాచారమమం నిరర్థ ముపయో
లాకా పాయమితచింతయిత్వా త్తేలానాం పతత్ర
ద్వయంభదయే త్రయైవ సురనాయకం ప్రతపురందరాపి
మునీనామూలావాన్మోగీర్వత్త సుతన్మత తకోటినా
చిచ్చద తస్థి సమయే తవ జనకం ప్రభంజనో మామాన్
ప్రజలనిధానవతయత తాత్మికమవతానా
మాలిన్యమవత్రయదతంభ స్వభావమలమధిక
తనాత్మ దహం పత్రయనశవాసున్న తావత్తే మేలాసం
కెంచ మదయసహ జత్ర సురపతి స్సంప్రతాన
త్వరామదూతాయ పా సమతేనావార్యం మద

తిమోమవదత తనాశ్శుశ్శుమోషక్సవవిస్త్రభాగ
పురానిమధూనిచుర్రోవవిప్రాం తింశతావయో
పుయాయావో బాంధవానాం సనాతనధర్మమ
తాతా తివదంతం మనాక మవలగ్నోహసుమా
వదవశ్రోత్త్ర అవోమానందభరతాస్తా సద్వదవ
చరన్తః లబ్ధవాన్సన్మిత్వయా విసకరాస్తమయాత
వ్మవలంకాప్రవేశంకర్తవ్యమితి తమోమధుర్వ
వశో సమో భాసమభిగమయ్య పునః ప్రయాణం
రోత తస్మాన్మదనోస్థురసానామననాగమాతా
సుమత్యభివృద్ధిమూగ త్రైకమర్కట తిష్ఠ తిష్ఠచ
త దీశసాయయా కృశామి తతస్తావం భాజనా
చాంభావదైవవశాస్థయో ప్రాప్తేనానసేత్ప్రబ
తసాన్తః వివరన్తసానివారన్తసేత్ప్రబావహం
న వంభామని జగదుపకారకస్సరామస్సరా
ధ్ధంయోమాలంకాప్రకీప్రతా తాం పురంప్రవిష్ట
ప్రత్రమవన్న తాంవారక్రంరామాయవిష్ట
యాస్సాహ తావత్పర్యంతం దేవోస్తాత వ్యవ
శయతిత్యుపంతం వాసుమంతేయనాధుత్తమ

శ్రీరామాయణగీతమ్
పంచమకాండ
అష్టమశ్లోకం

పుష్ప
 సుందరకాండము
 59
 పదనగవర్ణం దశయోజనవే స్త్రీ మవర్ణయత అవర్ణయ
 దంజనాసుతావి లపనసువరం వింశద్భజనవస్త్రకలా
 సురసా త్రింశద్భజనానీ పునఃప్రభంజనాత్మజజ్జ
 తద్భరింశద్భజనాని, నాగమాతాపంచాశద్భజనా
 ని మకున్నందనం పద్మయోజనాని తా విష్ణుమవర్ణయ
 తాం బహుప్రావారాః వరముబలధిపం స్వస్వరూ
 ప ~~మం~~ మంసుష్ట మాత్రకృతై సురసాయాః పదనగ
 వర్ణము విశ్వ తదయం త్రాణి చ్ఛేదయి తావనా సేతా
 రంత్రా శ్చ పోర్తి గత్వ సురసాం ప్రతీ వాప్రతీపదన్వని
 తవ బుభుక్షాం తరాసే ~~చేర్చి~~ చాక్రతీ వాసస్త్రు
 వత్ సురసా పి కంపితాంగేభూతా భామవర్ణమ
 ప్త మమోపరాధం ~~తదయం~~ సహితై మమాలవార్
~~శ్చేదయి~~ ప్రణవప్రమ సర్వత్రాదకాం మామోపరా
~~య~~ వాప్రయగ్గే ~~చాక్ర~~ లకాపురం ప్రతీ వాసూమా
 గేష్టతే ~~జానతి~~ ఏకావాసరం బహునికాచరాః
 వాసరాయం లంకా మావిశ్వ స్త్రాం నిర్యక్తరావజాం
 భాత ద్విమోచనం యతా ~~మవ~~ మప్రతీవాసవా శో
 ధయత్త్రయవది తస్మాదాగ త్త ~~మ~~ ముద్ధాధిపాద
 త్తైం శోధయతా త్తాకాత్త రపురుషదవస్థితైః

60 త్రరామాయణగద్యమ్

అక్షరములను సరిగ్గా కలదిదప్పక కలదికలది

మిత్రవదంత్రములకొనుకొని చిదపేతవాసాధనకా

ర్యోగవతావత్యాయామత్రయాతవస్వత్సాగపన

పకారసురసాతదనంతరం వసాబహద్రయ్యక్తయ

క్తావేంజీంసంహారమారయితవస్వముత్రకేషమత

త్వలంబాత్త్రావవతరత్త్వత్తమవత్త్రావ

బావత్త్రావలంకాపురముద్వత్తమమ

వత్తయమమననగరమేవంబయమం సురా

రాజామసాధ్యమితభాత్రాపచసముద్రదుర్గ

లంకాస్థితాం సామదానభద్రావాయితసాధ్యం

దంజావాయసేపిసాధ్యంభవిష్కంతివాసవా

మితావృతీదుర్గదీర్ఘతరదీర్ఘమయాసద్వ

సలసలాంగదాదయంకచిద్వరముఖం వారావా

వత్తగమిష్కంతికేంతు ఉర్వరతాం స్థవంగాం

మిష్కంతికేతీవయనాలక్ష్మంతయతవ్తవాయ

తం పునరత్తయత్ మమలంకాపురప్రవనం

తాస్వషణం మూత్రమవకరం వ్రవశిష్టకార్య

పాణిభారం రామలక్ష్మణసుగ్రీవేష్టాన్

రామలక్ష్మణా స్వకయశస్త్రాస్త్రభావనసా

త్రరామాయణగద్యమ్
అక్షరములను సరిగ్గా కలదిదప్పక కలదికలది
మిత్రవదంత్రములకొనుకొని చిదపేతవాసాధనకా
ర్యోగవతావత్యాయామత్రయాతవస్వత్సాగపన
పకారసురసాతదనంతరం వసాబహద్రయ్యక్తయ
క్తావేంజీంసంహారమారయితవస్వముత్రకేషమత
త్వలంబాత్త్రావవతరత్త్వత్తమవత్త్రావ
బావత్త్రావలంకాపురముద్వత్తమమ
వత్తయమమననగరమేవంబయమం సురా
రాజామసాధ్యమితభాత్రాపచసముద్రదుర్గ
లంకాస్థితాం సామదానభద్రావాయితసాధ్యం
దంజావాయసేపిసాధ్యంభవిష్కంతివాసవా
మితావృతీదుర్గదీర్ఘతరదీర్ఘమయాసద్వ
సలసలాంగదాదయంకచిద్వరముఖం వారావా
వత్తగమిష్కంతికేంతు ఉర్వరతాం స్థవంగాం
మిష్కంతికేతీవయనాలక్ష్మంతయతవ్తవాయ
తం పునరత్తయత్ మమలంకాపురప్రవనం
తాస్వషణం మూత్రమవకరం వ్రవశిష్టకార్య
పాణిభారం రామలక్ష్మణసుగ్రీవేష్టాన్
రామలక్ష్మణా స్వకయశస్త్రాస్త్రభావనసా

చందనకరు బురహిమ వార్యమభూత బాపక చపరమమపు
 మంపపాయసాది సుశంభవప్రవాహి సప్తర్షింతరించిత
 యమంధరములు మధుభార్య పుష్పరవమనానానా
 త్రైత్య శంభసింధురగ్రవ అంబుజాది అంబుజే లగ్న
 విరాజమానస్సరి లోకవిద్రావణికావళా శ్రీశ్రీ శయిత
 త్రైత్య తంరావళాం పరవేష్ట దవాసుర శంభరవదినానా
 త్రైత్యము దుష్టతాం కామస్యస్య బామనము బంధమావ
 ప్రకాశంతోక పేకులతిలకస్య స్వవేభ వంతకయమతి
 లోక్య అవేమాదనాన సస్య వేభము బాధంభూతా
 తంబు విరాజమానాభవత తథాభూతాదే తంబు
 కాచరేత్రినా అతివ దుష్టరతం దుర్దశనిరతం నాభు
 బాధకం నిలింప ద్విష్ట తంబు తంబు తంబు తంబు
 విజృంభ దుష్టస్య కబళవిష లోకానాం వర్ష సయాభవత
 కతిపయకాలవర్షంతమత్తం వచార్క వశవదనస్యా
 సహస్రదా యాశోక నిరత్యు తాసుమభ్యోమంజో
 శమపలగ్యస్తతేత్యుమతావ వంసుమాన పునస్త్యు
 యామాన, ధిగ్ధిశ మమ జనార్క వర్ష భూతా ౭ శ
 త్తయమంశాం మంజోదర కింతునరామపత్నీ
 త్త వజ్రాసురకరోపమం, రామా పుంమరాళం
 తాహంశ్చ, హంశేహంసంగమిష్యమికింతు సూ

శ్రీరామాయణం గద్దె మ
 ౩
 ౧
 ౨
 ౩
 ౪
 ౫
 ౬
 ౭
 ౮
 ౯
 ౧౦
 ౧౧
 ౧౨
 ౧౩
 ౧౪
 ౧౫
 ౧౬
 ౧౭
 ౧౮
 ౧౯
 ౨౦
 ౨౧
 ౨౨
 ౨౩
 ౨౪
 ౨౫
 ౨౬
 ౨౭
 ౨౮
 ౨౯
 ౩౦
 ౩౧
 ౩౨
 ౩౩
 ౩౪
 ౩౫
 ౩౬
 ౩౭
 ౩౮
 ౩౯
 ౪౦
 ౪౧
 ౪౨
 ౪౩
 ౪౪
 ౪౫
 ౪౬
 ౪౭
 ౪౮
 ౪౯
 ౫౦
 ౫౧
 ౫౨
 ౫౩
 ౫౪
 ౫౫
 ౫౬
 ౫౭
 ౫౮
 ౫౯
 ౬౦
 ౬౧
 ౬౨
 ౬౩
 ౬౪
 ౬౫
 ౬౬
 ౬౭
 ౬౮
 ౬౯
 ౭౦
 ౭౧
 ౭౨
 ౭౩
 ౭౪
 ౭౫
 ౭౬
 ౭౭
 ౭౮
 ౭౯
 ౮౦
 ౮౧
 ౮౨
 ౮౩
 ౮౪
 ౮౫
 ౮౬
 ౮౭
 ౮౮
 ౮౯
 ౯౦
 ౯౧
 ౯౨
 ౯౩
 ౯౪
 ౯౫
 ౯౬
 ౯౭
 ౯౮
 ౯౯
 ౧౦౦

నైవాపశ్యత్తు రామణసమస్తాంధర్వపురుషస్త్రిషులాకృష్ట
 దేవగంధర్వాదురత్తమజాతిషు కౌటికనాన్త సతాత్మకైశ్చ
 కమలాత్మామమమరణిత సర్వామభ్యవృత్తైరామంలా
 కాభిరామంబానవవిరామంపరిత్యజ్యత రసంసమోదతి
 మదిరాపానంసకరోతిపరపురుషంసభజీతి జతిమమ
 మరభిప్రాయబద్ధమదానీం నాకలయతీతి నానం
 కుర్వంతు సర్వే ననింపాః సర్వేశ్వరైవ త్యాగోప్యపా
 నకాలాయాంప్రవిశ్య తత్రస్థాణి నశేషప్రదశాన్
 నానావిధపదార్థాన్కథియిత్వాన్వేతాంబగనాతా
 మనవలాక్యకంచిత్రైశ్చకారంమారువన్మనసేత్థిమ
 చింతయత్

సేతాదర్శనాభావాత్కాంబనయచింతనా

అవరామితసాన్లంకాయాంప్రవిశ్య త్తత్రాణి వంశ్యప్రా
 సాద ద్భారతారిజాదిసమస్తప్రదశాన్ సావభాననా
 పశ్యం , కించమజ్జలతాగ్రవశాన్చిత్రైశ్చవరణిభూ
 శ్చవరణిమయా శోధితాన్విపురన్మసాన్లందేవకాం
 తాసుశంధర్వకనాన్లసునిశాచరనారీషుగర్భహబలా
 సుమనుషాన్లంగనాసునానావిధజాతిషుప్రేక్షున
 దృశ్యతేజసకసుతా రామజాయలంకాయామస్త
 తి సంపాతయి తుల్యుల్యుతుల్యుల్యు మవతతే సద్భూ

కౌశలజనక పుత్ర మనివచ్చుచు వచ్చి శంతు నగమిచ్చును
తిజానార రుద్రువంబుంబవదం గదా దివ సదరా
మమదర్శనార్థం సతా పుత్రులంతం శ్రీత వ్రమి తమ
మమదర్శనార్థం విలకయెడిభవయుః అకృతకార్య
ధివాసవం మమ సహచరాణాం ప్లవంగానాం
స్వాధానమ వాప్య కమిత సమూహం సంపదిచ్చానమ
మమమ మందర్శయి తప్ప సతానా పశ్యమి త్వయ
చ త్రాప్య వసి మహాహం ప్రాణాన్ తక్కు తిరామ స్వసమ
చారం వత్సలమ్మణి వ పంచత్వ మగమిచ్చ త వా
రమేతాం శ్రుతా వచ్చి రతన త్రుమ్మక కల సల్ప
నకా సుమిత్రాది రామమాతకో మ రిష్టంత తి
తవారం త మస్థితం సంధ్య ప్త సుగ్రవాంగద చుమ
తారాదివాసరాంగశారం మాత్మంతి కళాచరాణి
ప్రకృత తవారం దురవసాధం విలక్ష్య సర్వమర్థ
కల చుయోభ్యః పతితా గరళం శాదితా జ్ఞా
జ్ఞానదుతి అగాధ సలితపు నమశ్చాం భూతా ద
వదదదరం శ్రీ కంఠల సద్వవరకాం భూతా
మరిష్టంత సర్వభామ సగ్గకం ప్రాణాం సతా

శ్రీరామాయణగద్యమ్

జీవితే బాధారంబు భావ సంతత సాగ్రామా సన్యాసానంపు
తనకల్పామి అత్రై వ శస్తి తా వాన ప్రస్థ కర్మ మవలంబ్య
తపంకర వాణి యదాభిప్రాయ ము వాని ప్రామాణ్య
వేశం విధాయ తనప్రసాద ము కల్ప బరం గ్రాత్య త మకరపం
చ స్తు ముంగారిని బాధిష్టంతి పంకా విజగః సా
దృష్ట లాది మృగాః త ము దృశియ శస్వనా అసతు క్షయ
త్రవ వాదా స్తు తత్త్వ తస్య మోచన ము తేక తపయ ప
ర్యంతం స ము లాన్య ప్రసరిత్యం విచారయా మాస మ
రణా ల్లాభా నాస్తి జీవితో ద్భవ హాని మభానిభవ
స్యంతి మమ శరణ వ మోచనం సకర్మ వ్యం తద్వికార
కర్మ మితి చ త ము వివరయ సా తాత్పర్య త్పదవనిః
మరణం వా రాం వ జాన్యో త ముంగారిని గ్రహితా భ లంకారం
ముతా భుజ్యతా ము సన్యాసానం కర్మ రతి ము కయ త్రిమ
ట పర్వత సహ త ము తద్భుజ్య రామాయ దదన్ దాప్త సము
ద్రోక్ష్య భయం వా గ్రాత్యం విచార్య రామ సప్రవో
ణ రావణి నాన్య శాక వనం తద్భుజ్య నిరర్ము ప్రాకారాత్పు
ష్ప వై
త్రై స తా ము గ్రాహ్యం సుమ తం ప్రమాద వన ప్రవేశ ము
తే రామ సహాయం భవత్యుమే తం
గ్రాత్య తే రాత్వ ప్రమాదా వన ము వేశ్య తత్ర నింబవనం

ధర్మపితృచిల్వజంబూజంబరస్సను తంత్రజీవమతః
 యుక్తాంతాన్తే పునాత్మగచారంపయమ్మనకామాభ్యజా
 పాబలావినానావిధానాకృతీతేషు తరుషు సిఫా
 బాలతాప్రసూనవల్లరవల్లవత్సారకళారకపుంతనలా
 ఫలావళిప్రదమకరందాళికంచకుకపకమయూరకా
 కారావతాచపత్రిసంఘాది బరతచిలారకళాయష్ట
 కమరాతరథాంశజలభమళితనాసారాకృతేషు కాసా
 రష కుండలదండకకుంభకామమదంబవరసాశంధకప
 రికళాకనదాచిపుషాబృణే సంప్రసృపామూమాన్తవన
 సాలాపుకఫరవహర్వర్మ తరస్సూర్వాపదాచిప్రూ
 జంతూదివిద్రావయదికాకఘూకబలారాచివి
 వకంగాళిసుతాపయది మధువుతానాంగితాని
 క్షుణ్ణిణ్ణిప్రసూనానిఫలానిబిష్మిన్దిశ్శల
 జలాపేతాపగాఃవిలకియదిగామంగామంప
 స్మిన్ప్రవనెసువత్సప్రాకారమధ్ననింసుపాపు
 మూర్తపహాకి ఏకకక్షిప్రముఖాయుతసవప్రతాప
 తారారరాత్మసేనాం మధ్నస్థితాం సితాం దదన్తి
 యుసుతః

పానుమప్రతాపలాకనమ

మవిగారంబరధారణం నిగతావసక్తనాంగింతం

శ్రీరామాయణగద్యము
 ౦౬
 పానుమప్రతాపలాకనమ
 మవిగారంబరధారణం నిగతావసక్తనాంగింతం

శాస్త్రాభివృద్ధి తాపవిభామల్యుజాభాసంరక్షితా
సతాభయంకరతాంశాన్యసేనాంమధ్యమఃశాస్త్రాభివృద్ధి
తమవశత్యానామపి త్వపరాధున స్తుమమారభః
యమ్యురవశ్యాభివృద్ధిశాస్త్రాభివృద్ధి
కారకరక్షతూరసనానిభివృద్ధిశాస్త్రాభివృద్ధి
నిత్యిభివృద్ధి ఇయమ్యురవశ్యాకారకరక్షతూరసనాని
దితవ్యః కింవశ్యాకారకరక్షతూరసనాని
చిత్రవశ్యాభివృద్ధి తద్భివృద్ధిభవజన్యసమాప్రసంఘిత
తపఃభవనామాం దరిద్రానిధిమపపేషాసార్యం
గాజలమవతూధారస్యధామవధావంతార్కస్య
ర్వప్రభామవరాగాతురస్సంజీవనమవసేతామదర్శ
కయం ఇతాపరికామల్యుజాస్యవాదివానర
స్యాకమవం సర్వవయజీవిషానిమ్యంరావణాదిమ్య
నిశాచరసంవారంకరిషానిమ్యతివిషానిమ్య
మతి త్వయాకరయూమ్యం ప్రేతతాకామభివృద్ధి
వితక్తే స్తువసరమవశ్యాభివృద్ధి త్వయాకరయూమ్యం
విద్యాభివృద్ధి సురసంధరవిద్యాంతాభివృద్ధిమహా
కామప్రత్యాగచ్ఛతి త్వయాకరయూమ్యం ప్రేతతాకామభివృద్ధి
మతి త్వయాకరయూమ్యం ప్రేతతాకామభివృద్ధి
సతాంభివృద్ధి త్వయాకరయూమ్యం ప్రేతతాకామభివృద్ధి

శాచరమేతంప్రతి గ్రయంసావకత్త, ఉంకిమతిప్ర
త్రరంబాస్సరివా మయూవదిభ్రమితసమాలాభ
య్యకారంభృతావశింశుపాపాదపశా శాపత్రప
నాభూతావత్రాస్తి తదనంతరం జనకతనయా
ణానమసంవిదిత్యా స్వకయోర్యుధాదేనాద్యుదీకు
స్వకయోరుప్రపయశ సరావంగానిసావచ్చా శనసా
చయితావ శ్రీరామ-వంతుస్సోదిప్రపాదారవిందయ
ళంభూయదినాంభవసరశాసవితస్మిన్ సుంతశివ
పాపాత్యాదశకంధరస్తుత్రస్థితాః శామసాం
నాఃప్రత్యభాభాత్రజటవారిజట ఏక్షాప్రేత్రమ
భాంగనాః సితాయాస్తావరితమ్ మమారభనమ
దావ తాత్పర్యేయశరామశా గ్రత్రప్రవతే
రావతాంతంసంధ్యశ్రీరామస్త్రయ్యువారాజదినా
దానాచచతురుపాయోకనాభిః పశేతావేదేత
తావమనాంశీకృత్ స్వస్వప్రాణశ్శరస్సరామస్త్ర
పాదాంబుజ భవంభూయదీరామరామేతి
ప్రతినరంతరమసాగ్నికం వ-~~తాంత~~ చస్స నిదాకృ
వతభవతేత్రయ్యవత్రాంతాంత్రాన్ పక్షాప్రావణ
సితానిరర్కవంశుందరి మామనాద్యుత్తదనం
శ్రీరామవదిలయం భనభాన్వపస్త్రాదివివేద

శ్రీరామాయణగద్యమ్
అంకిమతిప్ర
త్రరంబాస్సరివా
య్యకారంభృతా
నాభూతావత్రాస్తి
ణానమసంవిది
స్వకయోర్యుధా
స్వకయోరుప్ర
చయితావ శ్రీరా
ళంభూయదినాం
పాపాత్యాదశకం
నాఃప్రత్యభాభా
భాంగనాః సితా
దావ తాత్పర్యే
రావతాంతంసం
దానాచచతురు
తావమనాంశీక
పాదాంబుజ భవ
ప్రతినరంతరమ
వతభవతేత్రయ్య
సితానిరర్కవం
శ్రీరామవదిలయం

మంసవంశామంవాంధసి శిష్యుయప్రతితామార
 చారంమలర్కణాయచావా అవధత తథాన
 చతేతారామహాసముద్రంలంఘయిత్వలంకా
 ముతా ముతాంప్రతిశ్చేదమప్రతితి అభిశ్చి అభి
 మేతాంసనవిప్రత్య అభివా అగత్యపిమాం
 దబయతి జన్మనశత్రువత్తవత్త జన్మజేతుంసన
 కతుసురాసురాదిసత్వవశపురుషజేతామహంక
 మనుష్యమాత్రా రామహాకృ మహాయోశ్చర్మమహ
 యప్రభావంసమృగృరామృత్యమామరగమభవ్రవా
 దేత

~~తా నాల్గవ అధ్యాయము~~

సీతావచాసీ

~~తా~~ ఛూపుత్రతదయవార్తాకాననాకర్ణానిరాకరణ
 భావనానాభృత్యపరాభూజేఛూతావహస్యన
 త్రణంపరిగృహేతావతారరావణ వదనగుహం
 భాదయ జయశ్రీ జగత్ప్రసిద్ధంవరౌగ్రసరంమ
 మనావారంరామం పూయా మృగవన్దజేనవం చ
 యిత్వా జనసభా నతస్థాంమా మూనయప్రహం
 వక్ష్యయిత్వా ~~మృగవన్ద~~ ప్రణాంసమయినరస
 వచాంసిప్రసజసి రామస్సదృష్టపథోలక్ష్మమసిచేత
~~దృశ్యమృగవన్ద~~ విరాధృవ విరాదయృవ

37

శ్రీరామాయణం

యదావా యమనన్యథానం ~~యదావా యమనన్యథానం~~ తానన్య
వదాయాత్మవయథా ~~యదావా యమనన్యథానం~~ తానన్య
భుజిన్యః వా పరాజాం జాయాత్మతథా
పవత్యతి త్వయామంతతీవాన్ పత్యవదన్య
రస్యరామస్యగృహేణం మం నచస్యం వినా
వాతభతన్య వా వాతాన్య స్వగ్గ మవ మం వా
భస్యే శయన గాతాన్య త్తవ్యవస్య పత్యతవా
నస్యరామస్యదత్తే జాతయో మమోపధానం ధవ
తాన్య ~~యదావా యమనన్యథానం~~ తాన్య మనుజాన్య
నచంత్యం వా మంభున వేనా పనస్య నామ
న్య వరలాయథా వాన్యం సీన్యో యథాన్యం వా
వాన్యంభతీ వా తథాన్యం రామ మవ వాన్యంభా
తాన్యదన్యం ~~యదావా యమనన్యథానం~~ తాన్య మననాచాన్య
పన్యస్యలూపాన్యన్య వేదన్యం త్రయథా తాన్య
తథాన్యం రామ నన్యన్య వా మన్య ~~యదావా యమనన్యథానం~~
తన్యా త్రామాన్య మన్యం మన్యన్య నచతగర్
న్యనాన్యదగర్నవ మన్యన్యన్య నజన్య పవినా
తాన్యన్య సిరిన్య భాన్యన్య నవన్యన్య వబన్య
సినినా జలగిన్య ~~యదావా యమనన్యథానం~~ తాన్య మన్యన్యన్య
మన్యన్య వాన్యం నివారన్య రామన్యన్య

Handwritten:

పరిశీలించిన తరువాత గ్రామీణులకు అవసరమైన సదుపాయాలను కల్పించేలా చర్యలు తీసుకోవాలని నిర్ణయించారు.

మొదటి ప్రకటనకు ద్వితీయ ప్రకటనలు

[illegible]

యాతః పశ్యంత్రాక్షసాంశనాః పశ్యే ముఖే కుచా
సత్ప్రభావంకల్పయతే శ్రీరామస్సహజోహృత్ప్రభా
వంవేదానం విధాయ తేనామకంకాక్షవర్యౌ సతాంప్ర
తబాధయతే మాలకరవాలాదిప్రాణాం పాయకా
భిర్యజ్జ్వలన్త కరాణితన్మసాధనానామకల్పయతేనా
భవసమవయో మజనయన్
భూపత్రతానాం మర్యాదానితనామకల్పవం
నికాచర్యః కమయంత్యర్థివలగ్రవసావత్రాన్ సత్ప్ర
వచిత్రమత్యంకపేలగ్రవ లావణమద్రామాంమంభ
సవిభవగ్రవసుకనానయాత్మవనగ్రవరామపవాత్సర్వం
తేనామకల్పవరామంపరత్రజ్యపరపురపంసప
కామియుషాశ్చభరితేతంరావజ్జ్వలన్త తేనా
కామియుషాశ్చకంకరవాలాదిసాధనాభయంసగమ
మితబభాష రామసత్ప్రయసాత్మనివచాంసరావ
ణంవిజగ్తాత్ప్రప్రమదావనంప్రావినన్

త్రాజులుగీతమ్ వారా

విత్తస్యోన్మీవసరేత్రాజుటానామకరామసితనితా
ంసాక్ష్యమతథాయ విభావరచర్యపుమచ్ఛత్రభా
టానామకరామకల్పం సతాంమాభాధయమాభాధ
యగ్రహణమవభయంకరసప్తమాసేకాకర్ణయత

[illegible]

పనః పరామయోరారామస్సతయాసహాధవతచరవర్ధాప్తుక
 యుతంశతాంగమారువన్లంకాపురమాతజగమ
 కెంచెకొవారః క్రిరామస్సతాలక్ష్మణాభానంసత్రా
 భాగ్యరనిభభాసమాసమానంపుష్పవిమానమారువన్
 ఉత్తరానాంజగమృతామృతస్సవిజయమృతమవలా
 కితామయా స్వర్గంపాపాత్మభరివనమృతమృత
 రైతవరామృతామృతమృతమృతమృతమృతమృత
 మృతమృతమృతమృతమృతమృతమృతమృత
 తభవతభవతభవతభవతభవతభవతభవతభవత

వక్రము ప్రకృతి భవిత. ప కరక తెలు వివర్ణ పృథ్వీతస్మి రా
 వణం పృథ్వీకా త్పితతం ముం ఉంపు నేజ్జింబరభరణం కా
 తయూ కృష్ణ పూణామ పశ్యం కిం చ దకాం న నా కా స భ
 యుతం రభమారు వన తెలు పే బడి హా సేడి నృత్యం - ప చ
 ర పనద్దకాననం అవశ్యోర్వకాం స భా త్తతవ్ నేమ
 ముత్యాయ చాచ చా చా చా చా చా చా చా చా చా చా చా చా
 రావకాని ప్రలవడి విసంబరం ఉత్తం ఉండు పృథ్వీకా
 తమయం నేత్రకాని రయం సమం పృథ్వీకా చాచాచాచా
 మరావసనా సహే తా ఉత్తం ఉండు పృథ్వీకా చాచాచాచా
 తమయం పృథ్వీకా చాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచా
 సౌరావణం మువపద్మకాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచా
 భూంకేరకాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచా
 శ్రీవాయం పృథ్వీకా చాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచా
 కిం చ రావణ సూనవసర్వ తెలసిక్త సేరకాం తెలమ
 పేబడి పృథ్వీకా చాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచా
 రం ముట కర్ణాకాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచా
 యయం ఏకాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచా
 లికాం ఉపకాంబరాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచాచా
 తం ప్రకాశతే సృష్ట్యవ చత తా నవా కర్ణాచాచాచాచాచాచా
 సరవం రావణ సూనవసర్వ తెలసిక్త సేరకాం తెలమ

సుందరకాండము

1

రామభాగమునారాధనంబు తీసెతాయంబుంతనా
త తోరసా తనయం పుష్పమనసె ఇత్త మచింతయత హ
వతావత్పుష్కం తంరామ సమీపంరరన్మ హేమపుష్ప
యాంబుజాయతీ మలతామృతా మలన్మృజా పూరచేస
భర్తృతాకింవా యదాభరాఘణా వా వస్త్ర సనిభసంవిధా
య తాపస పుత్రా మనాంతాంకం వా మమ ప్రాణాశామ
మహాబలాక్షం విరాధమవధిత చతుర్దశ సహస్రదను
జాణిరత్రుకర మాషణా నమారయ వకాకే పల్పరా
తన త సాగ్రా ధావర భసమర్చులః త్రివిధ రామవసేంహు
విజృంభతే సచరాచరం ప్రైలుక్లంమ వహారం మాత్ర
ణ వహా దబ్బజా శ్చినా లంకా స్థితానారంభన్మ సా
నాంతు నిబత్తణం తస్య నాశక్యః త సాగ్రామనా
సమర్థః కించరామో మమ మనోహారం సావిత్రతజన
రక్షా వస్త్రా ధురంధరః కరుణాం సమూత్రం నిరంతరాద్భ
వేంద్రవైతం శరణాగతం పరిపంధి సమపే రన్మ తతాదృశః
పురుషోత్తమః షణ్మామవహు మమభాగ్య సంక్షయం దవ
సంనాకలాత్ గ్రదానమహాక్షు మశేషకలగ్నానుజాగరం
రవికులవసథి నిశావరం మమ మనోహారం సుమమారంకాస
లాభకూమారముత్ప్రేజన సజీవిషాన్మమ రామ వియోగాశ్శ
రణం ప్రయస్కరమితభా తి సజ్జాపహవతావనం జలా
శ్చివిష పాశాక మరణసాధనాని మమంలభాన్ నిజ్జ

అనన్త దేవతాభిషేకం తాదృశి రమణిం శుభావృత్తి
 కామాయరలసి తబ్ధతేన ప్రవాంబధావమరిషానమి
 మప్రయత్నమునకాంతం కృతావకాసలానసువిత్త
 రామలక్ష్మణాదిసత్వరంసత్వరంతురొద్దతస్మిన్
 దైవవకాత్ప్రతాయాస్సప్తభుజుః పరమేశ్వరీ నామ
 పారావృత్తాదయోః ప్రతాపవిసారామాతకమల
 వారతవస్సురకపింగళాశ్చానకాక్షాగళం
 జితసత్వప్రభాగీతానిశకునానిరామం తురక
 పురతాత్మకం సేతాయోర్మ్యకేదయకభద్ర
 కమనసస్మిహేతమివ సేతాయోర్మ్యరిధానం పర్యవ
 సతతసాన్ధి వదనం రావణవిముక్తరాకాచంతు
 వరరాజ

హనుమతోపాచారం

తదానమంబనాసతస్సేతాయోః మర్దకా
 రావణాస్సమర్థ్యయం సేతాకృతరావణావరాభ
 త్రిజులాయోః సవప్యం శీఘ్రాపత్రవిలాప
 సమాలాక్ష్మమనసేథేంవచారయోమానం శిల
 హాహాసేతాయోః హాతప్రత్యం నిరుసమానం
 తదః ప్రభావోఽప్రద్యమర్థభం స్మరంసరాజే
 సర్వలోకకంటకం మనుజాదినంచనాననం తుజీ
 త్రనిరంకుశావనావాదదియంభూతనయాలి

37
 శ్రీరామాయణాగ్రము
 ల

సుంధరకాండము

సర్వః పూర్వరత్నం పునర్న వివాద్యమథాపవగ్రామూనరతు
తకమతారంసార్థరంసార్థరంపుశ్చూతాభవతతహ
సంప్రతిసాభవమతారంసాంతుయతుంమూర్తంకం
అనయాసంభాషణం పతించససార్థజ్జితవకుర్త్యభవమ
తిభాతికుత్యతిచేదియంపదిదీసుతాశ్చపతినారా
మణివాభక్తాశ్చసకలాపుత్రప్రాయణలక్ష్మణేన
వావిసామమరదమితాత్మతరణపుంసారదాపనభా
షతేతసార్థదిదానంకంకరామిపితారంసరత్నసకచదా
పయితాభరామసన్నిధానమగభ్యుంయదియమభునా
వివప్రాణాత్తర్క్యతికంచరామవోమాంప్రతివో
దీక్షితామారూతిత్తనతాత్వయావత్సారజలు
కింకింకనంసేతప్రత్నతిత్తతదానంసేతామపస్తం
కింకయూమమసంభాషణంమమనాపలదిత్తవ
దంయదనసంతుభవభవేతసంభాషణరామనరవ
మత్తనత్తవారానాదికల్పయితాత్తసంతాపావయనా
రణాన్మయదిరావణసంవరరానంతరంరామస్తేతా
సంతాపావయనామవశకావేమికాతీల్లంజన్మతాత్
మాంవంచకృతిభావిప్రతేత్తమానభావతాత్
శబరాకాజేనిభద్రదాతిప్రతేతిమత్తాత్తభాషణాత్
జానకంప్రతిసంభాషణాద్దగమకరత్నయదిసామృధి
మాంరావణైతిభావితాత్తదరణమవరీధనం

హనుమదుపనానసం

అస్త్రసరయునద తోకొసలవశకాచసరాబధో సమహ
వైభవోపితా త తా స్మరం పర్వపాలయద్దశరథనామ
కాకాజా తస్సరాజ్యం రామలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న
ఇతి కుమారచతుష్టయమస్మితషభ్యైష్కామంపే
త్రువాక్సపరిపాలనా క్షం సతాలక్ష్మణాస్తోతం దండ
కాటువంప్రవిశత్ స్థం రామం జనన్తా సస్థితే సతి
తస్సభార్యంజానకీ రావణానామకంకీర్తననా
చకౌ ప్రపావారత్ తతం కాసలభ్య సుతస్సమిత్రజా
నాకం శ్రీరామశైలాపగా కాంతారాదిసమస్తప్రదే
శాఽపిచిత్రే సుశ్రవావ్యాపయం వాసరనాయకం ము
శ్శముకాదత్తయతావస్థామాంకృతావవాసంమారయ
త్వసుశ్రవాయ వాసరరాజ్యమయచ్ఛత్ సుశ్రవాపే
సమర్థా ననేక స్థవంగాఽదశదశః ప్రతీప్రాపాణోత్త
త్త ఆహమంశదాదిభిశ్చైత సుతా నిర్గత్తదయ్యేదానాం
ప్రవిశ్య సంపాతేరుపదశేన శుభ్రతాఽవరముఖాఽ
మహాండ్రసిరావత్ప్రజ్వలన్ముద్రం లంఘయిత్వలం
కామావిశ్వపుష్పసాగ్రసాగ్రాహణమకరవన్నతాపరిత
హస్తేతాదర్శలాభః కదాభవదప్రత్యేవాదత్

సతాభిప్రాయః

జనక తనయా తానివాకానీప్రతాపవరమాశ్చర్యం

సుందరకాండము

లక్ష్మణుని సహారామాయుధముగా ప్రాప్తమైన స్థితః
అమారామస్స సందశవారః స్మశ్రవస చివరః స
మారకుమారంకా సతయూసుజ్జయంగతాస్థికింతు
త్వంకా తవమనావారంకం జనకంకంకావనవ
తుంకం సుకుంపలావజ్జాదిభి స్సురాంగనాఇతి
మన్యకింతు ఘాపర్శనచా వేషంబుప్రావస్వదచిందుప్రా
వాదిచేష్టాభిర్మరేర్చ్యంగనాఇవభాసి తతస్మాత్త
వకప్రత్యక్షమూమూలాగ్రం మృగజన్మ పయేత్సప్రవత

త తస్మైతా సమారకుమారంప్రతాపవనాట
వర మ్మూం జనకకుమారందశరథస్స స్మషారామస్స
ధర్మవత్త్వం వేద్యంత్వయా మమప్రాణేశ్వరామస్సమిత్ర
జ్జామయూసావతమిత్ర జనకస్సదశరథసార్వాజ్ఞాంపరి
శ్రవేత్త్వ మమప్రాణేశ్వరామస్సమిత్రజ్ఞామయూసా
కండంకకాటవప్రవిశ్య మనిభాన్త అభయందత్త్వ విరాధ
మరదూషణాదిరాయ్సాధి మారయిత్త్వం జనన్మాన
స్థితే సత రావణాయంమాయా మృగవాన్జేన మమభ
రత్రంపంచయిత్త్వమా మపహృత్త తాన్తానా
రాగారత్రాస్థా పయత తదారభ్య నిప్రావరకదేశం
సంస్తానావద్భయిత్త్వ ఆలేయ మద్భవేద్భవం బాం

రవభువనభువనైశ్చ తాని సామద్రుక-విదల లాంభనాని శ్చ
 పూర్వపుంస్సనసంతతావపశ్యాయది శక్తిశ్చయ
 మాంసవదయ రామలక్ష్మణౌ దినకరకులగృహా వసి
 స్తశివైస్సపవిత్రవరిత్రా తావశ్చిరామతా లక్ష్మణయో
 శ్చ కపినాం చక్రిమన్తథంస్త్వమాంసే త్విత్తవ విత్త
 పృష్ఠత

తస్మాత్ భావం జన్మ తత్తతాం జన్మనా తరంతి తప్త
 ణమ్యోహోసాధ్యే వాస్తవ సమాచారం విద్యోగవయా
 మితి త్వయా శ్రూయతాం తావక వియోగం సంతరం
 రామ స్స మిత్రజ్ఞా సాకం జనస్థా నా నిగ్రత్త వసే
 షు తావం విచిన్ద్య క్షాత్తరజ్జా మాధ్యమ బంధం తా
 కయితే రామం గామం జబా యవే తతలక్ష్మిసం
 స్థారాచి చరమాక్రయాం నిర్మలం క్షాత్తరజ్జా మాధ్య
 కం బంధం మారయితే తే బరహత్తా రావం గేచ్ఛత్తపం
 పాసే తావక తేక వివర్జిత ఋష్య మూకే సుగ్రీవ సేన్యా
 విజ్ఞానం మకతా తేక సంతరం రావకాపవ్రాత
 కాతే త్వయా శుగనా త్వతానిభూషణానివయం
 క్షపరిగృహే త్తరామయోదామ సం పురుషవేక
 ల్భ్యః తానిమండనానివిలాసరదనం విధాయ తతా

సుందరకాండము

వేసానిధివతవమనావారామభద్రం సంభల్లారుజార
వందసుందరచతలాతలయుగళం నారకకావహారుయు
గళం సింహమధనమం విశాలవర్షంకహాటం పరిభ్రష్ట
మాజానుబద్ధు చావమయుగళం కంబుకంధరం మును
రస్త్రిధి కపోలం చావయలతాంతసద్వననానాపుటం
ప్రభల్లసి తాంభాజబంధురవిలాచనం శ్రీకారనిభత్ర
వణాద్వంత్వం విశజ్జటలలాటఫలకం పునాగశకలామ
తుల్యశిర్షం నిరంతరదరవనవికసితపూర్ణంధువదనం
అనుసూనశిలముఖశతకౌటసుందరం ప్రాప్తవృక్షలావా
కశాభమలవర్ణం గంధసింధురగమనం సమస్తరాజల
త్వజాసంపన్నం కౌదండదయోనురుం సురాసురాదీన
ద్వశరకభిర్వందనయపజాంబుజం కించరామంకమల
బంధుకిత వాతవతజ్జవాదిభూమిరివర్షమావా
బృహస్పతిరివబుద్ధిమాదిశచపతిరివయశావాదికువ
లయాబంధురివలాకానందకరం జలధిరివగాంభిర్ననద
నం విష్ణురివసద్వశకిమాదికించత్రిధిరం త్రిపలంబం
త్రిసమం త్రిమస్థితేషాస్తూతం త్రితామ్రం త్రిసిద్ధం
త్రిశంభరం త్రివళయతం శ్రీవనతం చతుర్వక్తం
త్రిశర్షవాచిచతుష్కళం చతుర్గమం చతుష్కమం
చతుస్సమం చతుర్దశసమద్వంద్వం చతుర్దంష్ట్రం చతుర్గ

37

తిః మనః బాష్పవంశునారసః పంచస్మిన్దః అక్షుజ్జల
దశదశాబ్ధి అష్టవంశవాదీ దశపద్యః దశవిజాలః
ప్రః ష్టశక్తవాదీష దుశ్శతం నవతమః సత్తదశక
శ్రీమండవశకాలవిభాగశ్శక్తిః సర్వలాకప్రయ
తాభవతాభిరక్తరంప్రతిపదంతిమవరపురుషలక్ష
దినః లక్ష్యజ్ఞానప్రకాశలక్ష్యజ్ఞానపురాక్షరజన
తక్షి సువర్ణవర్ణతేజస్వీ చక్షువోన్మితవవం తవవం
తావే వస్తుభాగనావిష్టవతాచాదిమాంగవశాంతి
కాలదినకరప్రభాభాసమానామనక్షున్రత్నప
కార్యపురమయీం రామాంసుజ్జీమబ్రామదాద
త్తజః

సేతామారుతిసంవాదః

భూతసయంతాంశువౌతాభపులకితసర్వాంగే సంత
బాష్పపూరితాయేయగళాభూతాభశీతనత్రయ
రాపయితాభసమాశ్చిష్టవేమమిత్రోత్తమ
మమవివాహారాహౌమేధివేనరామాయదత్తాసేత్ర
యకలహారాళేమమిత్రాయోద్ధంపత్యోర్వహద
పానగః సంప్రప్రసేవయోగకారేమాంశావే
యోజయితుమంగతాసి సమీచనమిత్రావేనద
మంబసమాచరితాభతామూర్తికాం నిషేధా

సుందరకాండమ్

హాసుమంతమవలాక్య పూర్ణచతుర్థిః హారపువక సుజేభ
వసుజేభ వభవద్భన్వనమాత్రజావానమృత వక్షణజేవా
మనేతయోజనాయతం సమప్రమవతర్హరావజానకృష్ణపరి
వామవాదం నాథివయితావసువేనాత్రానతాసి తవరాజు
సేభయానిలవానినసంతి త్వం దేశకాలవిభాగజ్ఞః
మవకసమర్థః పండితాగ్రసర్థి పుణ్యనిధిరతపవ
మమభర్తా త్రిరామచంద్రస్త్వేదమమత్రప్రా
వోజోత తనర్మిస్థాయాం సంభాషేతుం యోగ్యసి
వోపుత్ర సలక్ష్మణోరామభర్తృకుశలేవా తస్య పుం
సాదైవబలం మంనుషబలం వయస్సబలం శస్త్రోస్త్ర
బలం శక్తియమతీతమేతాని బలాని నయ్యయం
తేజబల సవరాజే వసారభయతం తవ్రచామూనకర
వర్జంకామస్సవదనం నమ్మాయతేకచ్చుతే మమస
హచరప్రథాక్షమేకాన్తేచేదీతావత్పూర్వంతం
లంకా ప్రరంకిమర్థం నదహతి హాదజానకముఖ స
చరివారంకావళాం వోమర్థం నవధతే అత్రాగతం
తేవంప్రతికింకిమబ్రవతే సా వభాసేనభాషయ

అజనయ

పశ్చాదాంబనయభామంతం సలక్ష్మణోరామః
క్షేమేకాన్తే త్వయాప్రవేషిణి చివర్తినన్తేషాణి

06 8/8/2000

ಶಿವರಾಮ ಶರಣಶಕ್ತಿಯು

రామ సమ్యక్సంధి సంగ్రహ మాన తావం సార్వరం సార్వ
 వాచాం ద్రయప్రపంచాదేవస్య త్ప్రతాదీదుం వాచ
 వాతేతి తస్మాదే సమయే వపుషే మనక కంకర మత
 ణాతక్రమేషు గాళ గాళాద రప్రముఖ జలతవర్తి
 ప్రసవీస్తవే స జానాత అపచ మనుకు లాధిపతి
 జలావారం వర్షయితా తదా తదా వహాధా కళా
 పయోగ మాత్ర విధుం జతే కదాపి నిద్రా సుఖ
 మానుభవతే సమ్యక్సంధి సంగ్రహ మాన తావం సార్వరం సార్వ
 త్ప్రమయే స్వల్ప నిద్రా యాం స్థితో ఽపి తదా వహాత
 య వాసే తవారే త ఇతి విలక్షణ మేక మేక మేక
 వేక వేక వేక మయూరత శారశారకీర తామ్రాక్షత
 యూరమరాళ బంధర కృత నిస్పద శారలే తావం
 తావక్పతే మల్ల కామా జ్వరా బలజాత పుష్ప
 వలగ్న సమయేషు చంద్రాశా సమయే తావక్ గుణా
 తాదీ సార్వర సార్వరం నిర్విణ్ణ భవత్ ప్రాప్త కింతు
 సామిత్రే స్థాంత్ర వచనై రసూక్తి స్థాంత్ర పయతే
 వనే నాదంతా జ్ఞాతా తావత్ తావత్ క్షంత మాల్సమ
 మాభూత విదితంథ మభవద్దీక్షితా రామ
 రావణ వధం మధ్యత్ కదా వాలంకాద వాప్త మాన్వేద
 కింతు విదితమే వహారణం ప్రధానా వేత్తం ప్రమ

భావాన్విపనవోనవోన్వవదత్

తత్తస్యతా ముఖా వరాంబసేయమవలక్ష్మివేదానుమక
 మమప్రాణోన్మరస్యరామస్యభద్రధాన్యరాజ్యజననజన
 కసవేనాదరాదయోమతప్రయతభాసభవంతి తు
 ల్యానభవంతి అతవిదవాతవకుంభ సమయోపేప్రా
 ణానపరిత్యజ్యజీవేనాస్మి మవ్యతశ్చరావణోఅ
 త్రశారాగారోమామస్థాపయతతదూరభన్యమమ
 బాధాసద్వచబాధాః అవమన్వభవం నిద్రావక
 రాంచసంస్కరాన్వివర్జ్యయతావరామపాదధాన్యం
 భీదయథాంబుధాదోహప్రాణాన్విస్తాపయామి
 దశాననః స్వస్థివప్రప్రాణాన్విస్తాపయామి
 త్యజతేతివిభోషణపత్నీసరమాతదాతదాశరమా
 సార్వతాపైర్మాంవదతేరామవసింహవాజున్సరంగ
 విజృంభతేయదినిమోషణసచరాచరతత్రైలోక్యం
 దహోష్మతి కుశలికలకం మహాపరాకరాతకలక
 కారకం నిర్వృద్ధసుజంరావణంతు తోనివారంతి
 విప్రయశాలానలప్రతిమం మంరాగ్రసరం
 సామత్రస్సూరారాతేతి సుతీష్ణబాహుః కిమర్థం
 నదదావాదుంభజలనిధినిమగ్నమాంససైన్య
 సుశ్రవః కదాతారయదితి బాషపంబుధారాంవ

రివ్యూ-జి.కె.మహాద

తామవలగ్నవంసుమండవోసవిత్ర లిహం
 సామిధనమవాప్తకథనమవాలస్యంకింతు
 యమవరామాలక్ష్మణసుగ్రీవముఖ్య వాప్త
 త్రాగత్తలంకాచవానంకృతావరావణంసప
 రంవరాత్వాత్వాంనీతావసుజ్ఞానగమప్రతిమా
 దః తావత్పర్వంతంససవేషప్రసేచేతివానీమ
 మమప్రప్తభాగమారువర్తనప్రశ్నంస్మార్య
 యాతూర్వమేవరామరాంతకసమరవనయ
 మయిప్రత్రవాత్ప్రల్లంసాపయత్ప్రబువత
 త్ప్రతాపకవతి సేహ తత్ప్రతాభగవతేహనుమంత
 సముద్వేషభావారిప్రవత వాప్తకృతేష్ట వకాప
 ప్రదర్శయన్తే పర్వసమస్తాకారాత్వంకింతు
 పరాత్పానగనమార్తత్వచయసంచారావసర
 భవననావంజులనిధావతేయం తహారామక
 భంశంకరిష్టతనాచేత్యుత్తరతుభావాః వ
 మేతాంబుతావదీ కంధమాధీనత్వంనిరుష్టం
 దాత్మ్యం తాతాపసత్వస్థంత్వ తవభవప్రతి
 శరణ్యత్రచిత్రభవామరాంసరయిష్టసి

సుందరకాండము

167

శ్లో నామయోగవిదానానాం మూలంకారస్యప్రదేశస్థాపయ
జ్ఞంతే తదాభూతబ్రహ్మకార్యభంగంభవతలపహ
వంకారమస్యవిప్రమంగళవిప్రవంశవిదా పురుషమ
స్సంనస్పృశామిమమపరవశావసరిత్రాస్థిప్రవృత్త
పావారద్రావణాః క్రతవవ తస్యమరణమచ్యుతవత
చిత్తంస్థితేనతే చాగరభావససత్రాం చకాననాల
పావారత త్తేవరామోపి సత్రాం చారయితత్తేనతే
అస్యచితినింశా రామశ్చ సమిష్కతతతో రామవ
లత్రానత్రరావణాది దుష్టవిభావకవరాః మారయంతే
జయభరితవనిందిష్టపూరయతబ్రహ్మయా సహయోధా
త్రతేనచ్యుతచేత రామస్యహృషసాఫల్యంభవిష్కతే కా
ర్తేనోద్రామస్తవనాపారస్యప్రతకారంభవిష్కతే మమ
సంతాపాగ్నిశ్చామ్యతే -

పామమూన

భూమాతం సంతప్యోస్మి మమకాశనమనసమ
యోపతేనభద్రా మతే చ భరత్యోదితా భరత్యోదితా
త భరత్యోదితాభరత్యోదితాభరత్యోదితాభరత్యోదితా
విదా పుతీంసమస్సంనస్పృశామితి సంభాషణంరా
మవతత్త్రాస్థిప్రవృత్తే పతేవార్తకారాంసమ్యక్
జ్ఞంతే తదా

7
అంబుత పతాద్యం శ్రీ తవ్యే సవాకాన ననవచవ్యం
సరవ్యతాని రామం వజ్రపయవర్ణా
పతామనివార్తం కుంభము వ్యక్త్యననవతావ్య
త్తమవాచయంత పుకశాభవనభావే తవారా
యే మన్మతక్తి సూక్ష్మకారాభవాన్ మాంవహ
ప్రసేత్తవదః మవయప్రబలాకారం దర్శయతి
బ్రువన్మమిరుమందర సంకాశం దివామదర్శయ
త

శ్రీరామాయణగద్యమ్
అంబుత పతాద్యం శ్రీ తవ్యే సవాకాన ననవచవ్యం
సరవ్యతాని రామం వజ్రపయవర్ణా
పతామనివార్తం కుంభము వ్యక్త్యననవతావ్య
త్తమవాచయంత పుకశాభవనభావే తవారా
యే మన్మతక్తి సూక్ష్మకారాభవాన్ మాంవహ
ప్రసేత్తవదః మవయప్రబలాకారం దర్శయతి
బ్రువన్మమిరుమందర సంకాశం దివామదర్శయ
త

భూపతి

భాసుత త్వదయాకారమప్రంకషమపశ్యమ
ప్రతిమప్రభావసంపన్నమ్ త్వమతవవైదియద్వైత్
వాన్పారాః కలాప్త సదాశుభానిభవంతు
హనుమాన్

హపతిప్రతానిగమజై రామస్యముక్తకామయా
దత్తాయభ్యం రామాయ చివత్తమస్మిచేత్ మహ
దేహ

భూపతి

చిత్రకూటాచచే కల్పితా కన్యాచిత్రమయ
మామప్రజానీకరాజేనైత్రహంకయత్యనదా

శుభ్రాంతరాలస్థుడనైతి నైతి
చిత్రకుంబావలై రామ మమంకస్థైకమతా
నిద్రామవంపత్తదాకశ్చైతన్యైక మమస్థిదారియై
లగ్నాంతామమస్థనాంతరీకలితైర్నా ప్రాణైష్ట
రామమప్రకణానైత్యైర్బాణమకంప్రయభ్రవా
కాపరిసస్థై తతత్త్వమమస్థైర్నా శాభైర్భుజ్యంభ
యైర్భౌకరటమనగచ్ఛత్ సఃపికవత్సనః త్రిషు లోకైషు
సంచరితాన్ సర్వకౌశలవాణశరణాంగతాన్ గతిమధు
వల్యైర్జామదారియై మవదరాగత్సరామవాచ
యోరపతత స్తచ్చరామచ్ఛై శరణాగతమాత్మ
భౌష మనునృపౌ తావత్స్వలాకునమకంబాణా
యదతావత్తంబాయసంకరక్షియైర్బుగోపతావ
నర్మత్రాపరాధినమరిష్టం తథావృధత్తజ్జలగ్నా
నారావజామృతావశాన్మమైర్జయత్పక్షంతం
నౌర్థేంకారణమప్యచ్ఛోమితరామంప్రతిభా
షయ తిత్తతనలాంభననమాంప్రవేదిరమితై
త్వయివిశిష్టసంకుర్వాత్రామః క్షిప్త లాంభనమిదమ
పర్యాప్తమిత్రవదచ్ఛేదతంబహత్సనభృగంకరామ
జిహ్వమదాతైత్తంబతావదానుమంతనిరద్యభా
వారిప్రవరకదదేవమకమరాకరేభ్యయైర్విరూ

సమాధానంబుగా తాత్పర్యముతో జూత్తున్నానని
ప్రతి పునర్గమనాయా జ్ఞానదాహపుష్కరము
వదంతం వసుమంతముచేర్చు భూప్రతాపా
త మును తవ మానవ మధ్య కల్యాణం భవత్వే
శరత్తుదాదాకా మహాత్మ్యముగా మధ్యమ
మహిమమును అంజనేయ స్తవయోగా మధ్య
కవాప్తకమాప్తప్రదేశము విశ్వైత్యంబుచారము
మూస అహంకారమనుగ్రహయోగా జ్ఞానకసాధన
తాత్పర్యం ప్రవిశ్య మును సమంతాదనీప్రపూ
ద్వప్రకాశపరిపాత్య స సేతా మవగతవింశతి
మవశ్యం కంతుకార్యజేష మితోన్మేష రావణాద
ర్శయితా మప్రభావంబుగా తాత్పర్యముగా మన
కార్యం సమాచనమితాభాతి త సాధనతద్వినభం
గంతకము యదిమా మావభిషయత తేనైవ సమ
యోమమాభిప్రాయ స్థితి వప్రత్యతి తమనసి సమం
ప్రమందరావార్తయవశకం వర్ధయితా ఆచార
కం నిరర్థకమైత్యభయం కరం సిమానాదంచకా
రత తనిరభయ తనిభన తదయారావణా జగతి వహ

శ్రీ రమణమణిశర్మ

945

[illegible]

ಶ್ವಸಿತಾಪ್ರತಿ ಸಂಭಾಷಣಾಂ ತತ್ವತನ್ಮಯಾಷ್ಟಿಭಯಂ
ತತ್ವಮೇಕಮಂದರಸದೃಶಮಪ್ಯಪ್ರಮದಾ ವ
ಸಧ್ವಂಸನಂ ಚಕಾರ ಪಿತೃರೈಕಂ ಶಿಷ್ಯಾನ್ಮಾತೃವಹಾಂಮಾ
ತ್ರಂತತೃಜಃ ತತ್ರ ವ್ರಂವಷಯಮಬ್ರೂಮ ತಸ್ತೃಷವಂಶಸ್ತ
ವದ್ರವಶಸ್ತೃತಕಾಕಮಾಂಛಯ ನಾಚಕ್ಷ ಲಂಕಾರವರಂ
ನಿಮಿಷಮಾತ್ರೇಣ ವಿಧ್ವಂಸಂತರಿದ್ಯ ತತ್ತವಾಚಕ ತಪಾಂ
ವಯಾಂ ಸಿಕ್ವುತೃಕುಚಾನಸತ್ರಾಕ ಘುರ್ಜಿತಲಾಚಪಕೃ
ತಾಭಾಸ್ತಂ ಶಾಪಾಂಃ ಎಲಾಕಯದಿ ಮವರಿಜಲಾಧರದಿ
ಕಿಯನೊಮಧೇಯಾನಕತಿಸವ ಸ್ತುಕಾಂತ್ಯನಾನಾವಲಾಯ
ವಾಯುನಂದ ಸಗ್ರವಾಶಾಕ್ತಂ ಪ್ರಷಯಾಮಾಸ ತನಿಶಾ
ವೀಡುತಿ ಚರಾಂಃ ಪಾಪವಾತ್ಸರ್ಗ ತ್ರಮವಿದಿಮಾಪ್ತಾ
ದಯತೃವಾಸುಮಧ್ರವಾಶಾಕ್ತ ಮನಃಪ್ಪದ ತಾಂಃಕೀಡು
ಮ ವಾಮಮಾತ್ರಾಂಸಿನಾಮವತ್ಸುಕ ಪದಕಾರವೇನಿಮಾ
ಜಲಧಿರಿವವಧ್ವಯ ತವ ಭುಜಾಸ್ಥಿಲನಂ ವಿಧಾಯ ಭ
ಯಂತಕಂಸಿಂಹಾನಾಥಂ ವಿಧಾಯ ಘಟನಾ ಘಟನಾ ಸಮ
ರ್ಥಾರಾಮಾಜಯತಿ ಸರ್ವಸೇಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಿಧಾಮಗ್ರಿಸೇಶಾ
ಯೋಽಯತಿ ರಾಮಲಯೋಽಯತಿ ರಾಮಲಯೋಽಯತಿ
ತಿ ಕೌಸಲೇ ಪ್ರಸರಾಮ ಸಾಶ್ವವಾಂವಾಸಂಃ ಸುಗ್ರಿವಸ್ತು
ಸುಚಿವಂ ಮರುಸ್ತಂಧನಂಃ ಸಾವಾಂ ವಾಷಾಣಿ ದೈವಕ
ಪ್ರಿತ್ರಿಶಾಚರಾಣಿವಾನಿಪಿಶ್ವಮ ಪದಕಂಧಕ ಸವಾಸ್ತಮ
ವನಮಯಾಸಮಾಂಃ ಕಿಂಚಾಮಾಂಲಂಕಾಂ ಕವಂಸದಂ

దేవాయ తనాస్రభానోజ్ఞతం కాలాయ సమయస్సంభ
ముతాబ్జభ్రామయూషాంయతావ తస్మాద్భవాన్
జాప్తలాభిరసకాఽవిభావరచరాసమారయ తేకృ
రితాఽత్ర వాదాదాజానుమప్తే ఘాతాభిష్టతావ
తాఽత్రాస్సంభ మాకువార్త ఉపావశ త
త తో ^{శ్చోరివర్ణ} రావ జాప్తే ^{శ్చ} జంబుమాలేప్తముజ్జరాత్మే ^{శ్చ} పశ్య
నివార్తే ^{శ్చ} పశ్య ^{శ్చ} రాజే భూమిరాసతం చ తురంగబల
సమేతం సనానాయక పంచకం మారయతావ అప
రప్తప్రాజే కుతూహలవాన్ వానుమాన్ తో ^{శ్చ} స్సం
భా ^{శ్చ} ~~రాజే~~ భ మధిరువన్ ^{శ్చ} ~~రాజే~~ సురాసురేవంశన
యపదాంబుజారామ జయతా ^{శ్చ} నిజకావంశపాం
డిత్తనిర్మిత తాకృష్ణా రాగ్రసేవలక్ష్మణోజయ
తు వాకరేధి భుజావిక్రమాద్భుత వాసరసాం ^{శ్చ} ప్రా
జ్ఞధురంధరే ^{శ్చ} స్థితౌ ^{శ్చ} వాజయతు మదయవాసరసేనా
యోగే చ ^{శ్చ} న ^{శ్చ} వంతిబలాం ^{శ్చ} క ^{శ్చ} విత్తు ^{శ్చ} త ^{శ్చ} వంతిబలాం
క ^{శ్చ} విత్తు ^{శ్చ} వ ^{శ్చ} ^{శ్చ} వంతావత ^{శ్చ} బలాం ^{శ్చ} క ^{శ్చ} విత్తు ^{శ్చ} ప్రమయ ^{శ్చ} బ
లాం ^{శ్చ} స్సంతి ^{శ్చ} త ^{శ్చ} సర్వ ^{శ్చ} జనా ^{శ్చ} స్థం ^{శ్చ} లంకా ^{శ్చ} ప్ర ^{శ్చ} త ^{శ్చ} స ^{శ్చ} మ ^{శ్చ} ప్త ^{శ్చ} త
ఇతా ^{శ్చ} ప ^{శ్చ} రి ^{శ్చ} ~~లంకా~~ ^{శ్చ} ~~రాజే~~ ^{శ్చ} ~~రాజే~~ ^{శ్చ} లంకా ^{శ్చ} నా ^{శ్చ} స్తి ^{శ్చ} రా ^{శ్చ} వ ^{శ్చ} జో ^{శ్చ} నా
స్తి ^{శ్చ} రా ^{శ్చ} త్స ^{శ్చ} నాం ^{శ్చ} స ^{శ్చ} సంతి ^{శ్చ} జ ^{శ్చ} స్వ ^{శ్చ} రా ^{శ్చ} వ ^{శ్చ} జా ^{శ్చ} స ^{శ్చ} వా ^{శ్చ} ప్ర ^{శ్చ} మ ^{శ్చ} ప ^{శ్చ} స
మయా ^{శ్చ} తు ^{శ్చ} ల ^{శ్చ} స్థం ^{శ్చ} రా ^{శ్చ} వ ^{శ్చ} జా ^{శ్చ} వి ^{శ్చ} రా ^{శ్చ} ధం ^{శ్చ} రా ^{శ్చ} త్స ^{శ్చ} నా ^{శ్చ} నాం ^{శ్చ} ల

యశాలః సమరాభిముఖానాం క్షణపానాం నివాహన
సాధ్యమత్యంతతాంప్రజీవత్యనిరాంయోసనసలున
ధిమవతర్జరామపాదసమీపంగమపాప్రతీవద
సమరాధినిత్యవరసాగమసంపత్తినాగమ

అర్చనాద్వయము

తస్మిన్కారణవశాత్తేనాస్మకేయమమారమన్యం
వాసూమధ్యవారాత్తాప్రప్యయామూససాగిపనర్జిత
ప్రళయజంభూమారుతరమృదుంధరవాంయైర్జితం
తావళబంధుర్జీర్ణసంభూంపరిమితరవాతచావళబంధు
వహతమైః శత్రువృత్తాదునిరాన్యతమంధరశైలైశ్చతా
గజైర్జితైశ్చతమరంగవాహినైశ్చత్రైశ్చతమనాదృశైశ్చ
పరశనాశ్చాదితవనకరమంజులగిలన్యమమార
స్సమరావజాంప్రవిశ్య, వారియాత్రపక్షతాపమా
నానానాస్మితకాయం విలయసమయాప్యమూర్త
ప్రాయం పరావస్తాభావసమరవిజయోల్లాసంవిశ్వా
యాస్యవిలసం చావళబలసంహారితాదేకాయో
ధినిత్యవరసాగమసంపత్తినాగమ
ప్రచామారకధిగతగాయమనాదేకాదేకతనా
మహాభావరంజనశిఖిరనంభస్వరంసకలదను
జహూమకేతుప్రాయలాంగూలవంతం సురవర

సమక్రమంతం వదనాస్త్రపురాణాతివశశీర్షశేషవిద్య
పారంగతం ధృతామలప్రవర్ణచక్రవ్రతం సావిత్రతజన
వారిచందనం మవశబలసందనం శిమంతం చ ప్రబలవి
క్రొంతం కాంతిమంతం వాసుమంతం సంభక్తసింహనా
దమకళాత్ తదయ సంగభరనినాదం ప్రతాపతదయతై
భవంద్రవేత్తవూరుతిరవేతూపుమానయం కూ
రాస్రసకల్పవభాతి/ సమకవేతనవిభాయచావల
మాకూతిర్మవారయామోతిమతావప్రతక్కువడాం
వ్రధత్త తదాన మయ్య సప్తసినాః కూలముద్గరప
ట్టిసప్రాశ్చిత్త సప్రముఖాయాధిష్టానుమంతం
జఘ్నుర్నకపత ఆరాత్రం చ క్కుమారావేరథా
త్వనారథిభిస్తాకం వివశయ సముత్పత్త చిత్రాసావ
తి సమయజనితవర్షభారాల్పపవనచృహా
బాజాదీవాసుమదుపరిప్రయోగంచనార మారు
తితవే పుష్కతరస్థా సమభిగమ్య నరాదపతిషు
త్రసరాదిలాంకూలనగ్నిపద సునా యాసేన వివశ
రమకళాత్ వాసుమదుదయ్య కుమారయోత్తుః పరస్ప
రయూత్థం నిరియ్యబుష్పయ సాధవప సమవాప్త
అపదుద్ధారకమంత్రానపర్థనిర్వరాస్త్ర తివయా
బాపం విలాక్త సాధుస్తా ధురగ్ని మారయమారయ
తి మారుతిం

స్వవంతి తస్మాన్మనవసర. అర్చ్యస్వశరలాఘవంకరలాఘ
వంచావరహిషము మవలాక్ష్మవంసుమానవయా
అసాపుమాన్కణికకృతగ్రతిభాతిత్వణ్మణిపరాత్రి
మాతినయనవద్ధతే గ్రహాననిధానమకకవయజమా
లస్వమకరవంయవ అశుభంభవతికింవాగ్రతానలాప్య
ప్రభూతబలాతావశ్యేభక్తస్థరాభిజ్ఞావలంబ్యమా
రుతిర్మసుజూతనస్వశతాంశేన్మణ్యంవృతానా
రథింహంతావహాయానిమారయిత్వా ~~చ~~
చాపంభజ్యైపునరత్వసువహంహృవహంతా
శశనశ్చైసాన్తశతవృత్తః ~~భూ~~ మయితా
భరణానమహాతయై తదయప్రవారణానా
బ్రహ్మానవాదశిథిలేకృతావమనోమృతా
ప్రపతత తతస్సమారివిజృంభయితా ~~జా~~
~~మిథున~~ చతురంశ్చబలానిజూనుఘాతైర్మృష
భూతైర్బివిభావైర్మారయేత్ నివంతశ్శేష
రాత్రంపరాః పలాయనంకృతా అర్చ్యస్వమ
తిశ్చమసావిారిపరాత్రిమంరావరాంప్రవిరేష
దగ్ధపయేత్ ఇంత్రజితంప్రతిరావజాపనానసం

ఇతిత్రైవిధికర్మాగమముదాహరణ

పశుచావణాః కతిపయపర్వంతం పుత్రశక్తి

ఇంతటి చురుకైన మనము

పశ్చిమోద్వజ్ఞ స్వరం ప్రాణస్వరం శమంతం శ

102

శ్రీరామాయణగీతమ్

102

శ్రీరామాయణగీతమ్
శతాంశభవరాగాదిచతురంగబలావతాతానన్దశా
రసాత్మానాయాంస్థితంహంసమంతంచర్మయోమా
సవత్సరిస్తంతరేమమనాదస్యచమూసమూ
వః పరిభ్రష్టానముద్గరాజాన్యథార్థేనమంత
జఘ్నః సమారపుత్రస్తవయసాధనాకవాళిలా
గ్రణాభంబయితావచతురంగబలాన్దవలేలయా
మారయన్తాస్త్రిత్యంధ్రజిహాంబనయోహాపం
చృషాప్తి సమశాస్త్రపరంపరాఃప్రయుజన్
శీప్రయోజనమనవేలాన్ద్రవంసమదుపరిపరి
చనాస్త్రయోచ్యవతదానమంబునాసుతా
పురాన్ద్రాన్ద్రప్రవర్ణవరప్రదానసమయమమా
స్త్రాప్రయోగోఅనివార్యోజ్యోతిషఘటికాసప్తవ
మితవచనంస్మృతావతచయాస్త్రబంధననవేద
భూతావభూమ్యంపపాతరాన్ద్రసాస్త్రమవల
క్తభంగావహారోద్భవంభుఃతనాత్మాతా
రణాదంబనయంబ్రవర్ణస్త్రబంధనంమమ
చరవాన్ద్రమేతంమారుతిర్బదితావమాంబ
పితామహస్త్రబంధనంతత్తాజుతాత
ధాభూతావప్రవర్ణవరప్రదానసమ

చనమతిభాత కుతల్లచిత పతపామభిప్రాయ
మనుస్మత్తనతావరావణాంవర్ణయతావరామసామ
ర్థ్యంబ్రూతావయభాకథంబాతిరామసామర్థ్యం
నమిష్యామూతినిశ్చిత్రతూప్తంబభూతవమమ
నాదోపివరించునప్రవమోచనవిదితావలవయా
ప్రవర్తితమననబంధనానినానుసరతిసమా
చారమతమమచార్చనరాదనాంభంగామల్యదీప్తి
బంధురతఃకారణామృతమృత్యుంనప్రయోజనమ
భూతవాసుమానతవిదితావచితజ్ఞానానామ
లభ్యావస్థామృతమనారణ్యమృతవాగ్మతివిచార
యామానసదురవస్థావాసుమాతావరావణసభాప్రవ
పితవపంవిధనతనక్రంబరకంకరాస్సమోరపత్రంగు
మోతావబభావరావణసభాయాంప్రావేశయేత్
సుగ్రీవసచివఃపక్ష్యగ్రేవందదర్శరావణోపి
మానుమంతంవలాక్రమనఃపరాశ్చూషమవలం
భృష్టవాన్యంనిరర్థమనరవిషయంపుచ్చిత
వాణితతనాన్యాయాప్రవోదోరామహూతం
దృష్యామృతావానరకస్త్వంకస్తమా
తంకస్తసచివఃకిమానమనకారణంతే
కఃప్రావోణోత

ధనదావా పరుణావా సురపరావా యమోవా నేష
వావా తాత్పర్యము వ్రతము కన్యాకం ప్రావీణ్య త
కిమర్థ మకరార్థ తా సంభాషణం వనభంశం
రాక్షస సంవరణం కిమకరార్థం యథార్థం భాష
యే త్వవాద త

రావణప్రతివాదు మమకుపనాసం

~~భాగ్యము~~ తాత్పర్యము వ్రతము కన్యాకం ప్రావీణ్య త
నానకర్తృత్వ మవాచ త భూరావణాత్మజు
త్వం బ్రవణిణత్వ మర్థ పురుషాంతరం త్వయా
పతితం వదితం కాస్త్రాణి సన్ధ్యం కథమకరార్థం
పరదారామ వారణం కృత్వ మేత ద్వంశనాశన
కరమైశ్వర్య నాశన కరమి త సత్త్వయా విదితం
~~రావణ~~ ప్రమదావనాస్థితాం మలినాంబ
రధారణిం నిరతాపవాస కృతాంశేమ రామపా
దాద వింశభాగ సవరాం సంతతశోక పరతచ
త్తాం క్షరామపశ్యమపరాంతం యుక్తాయు
క్తపరిహృత సమస్తాం నా మువః భక్త్యైవైవై
చతుర్విధ పురుషార్థ మున్ను పురుషార్థం కా
శ్రీరాములు

మంమూత్రమంగేక్షీ త్తవక్త్రస్స సా సేతా తవకం
రవారేత్తి తి తవవంశారణాస్సోగ్గిరితి తవశ్శుభా
పర్వబుడి ఘోరకాకావరత్తి భావయబలాబలా
పరిజన్మానాభావా ద్రామేణాభైరమకల్పయం
కార్యవర్ణార్జున స్తావంకారాగారలస్థాపయ
త తమర్జునం పరశురామో అపభితో తంపర
శుభరస్సభుజావలీపం తామో స్సవారయత
కించయన త్వంచతుస్సముద్రజలీషునిమజ్జిత
వానసి తం వానినంసువర్ణమానినమకనహాణ
సోవభితో ద్రామం తస్సరామస్తోపరాధంక
తవానసి అతంకారణాద్రామేణావశ్యం తవ
మరణం సంభవిష్యతి సంభవమానాసి తవంపా
తాళస్థాపి సురవిష్ణుపస్థాపి కిం చోన్మత్రకతస్థాపి
రామేణా తవ ముత్సర్జిత్యయం తావంమారయతుం
రామోమనయచ ధి ఇంజ్రామవోంజ్రాసురనాయ
కౌలితి వా త త్రపురాంతక స్త్ర్యంబకాకుజ్రావా స్వ
యంభూత్తుతాననాబ్రవత్తవా విజిజిజిజి
త రయేతుం విజి న స్సమజ్ఞాం ఏతస్సర్వయనప
దేవానత్రతావంనరస్త్రింతి తత్ర ధాన్ధితసతితద్దం
సపరివారం తతావకేనలంకా నిరులంకక్రమమా

మౌవాలం తద్విరామనాసనాభావంతూర్వ
మంసం మృవస్వకాయ తపః ఫలమతాపత్యం
ఘృక్తమోసేచితోపరిపాప ఫలానుభూతం
ప్రతి త్వంతరాత్మజీవం రామోమనుష్యః
తృవోనరః తస్మాద్భూవయోః పద్మపాతయన్
స్య మమవాక్యాననియథార్థా నతిత్వయోమంత
వర్తనీ అపి తి ~~రామాయణం~~ చావారం రామదాసః
స్తాస్మాప్రామనామద్వైరజన్మనమస్తతి అహం
రామమూతస్య నాస్మాద్ధితోపదేశాధికారమస్తే
భావయత్తతాపి క తపయకాలపత్నం లంజణ
~~మంత్ర~~ వివాహాంత్రవాంధసీయది సాధిష్మ
ణ్యం సేతారం రామాయదేవో నాచేత్యదిదానమే
వ మరణాంత్రయమిభావయేత్ప్రవదత

శ్రీధయక్తరావణంప్రతి విభీషణ్యేన తివారానని
మృదనంతరం మరణసన్నివేతస్సగజాక్రస్స విభో
ధమపి చాంజనేయస్సవోత్పాదకేన వాక్యానని
దేశాంత్రస్స న ~~రామాయణం~~ ప్రాప్యసా
ధిపః శ్రోవంతేయమవాప్తభటానాం నరే

హా భటాః సుందరకాండం

107

భిశ్చ భిన్ సేవ త్వ పాశ తే ~~విభావం~~ భగవత్ పాశ
విభావం హిన్దే తానాన కర్తవ్యే వారిజం చూతమే
తం ర్మమయత చండన తిజా ప్రబుత్తాః సవధానం
మో రతా ఇత్తవద తి తస్య వధాత్మ యోజనంగా
స్య ~~తిజా~~ తిజా తవ కర్తారా మాత్మభవప్రతి
తే సే బుజ్జయం పుమానయమాన చ్చ ద్భూతా సువధా
తస్య పరి తాప కిర్రత్త వ్యం సోవధ్యం త్వమతం
మానిష్యసియది అత్మత వ్యతాంతా రాష్ట్రలయ్య
తా చాత్రాన మిష్యతః తదానం యుద్ధాత్తన
స్య వ్యుత్తావలంబసి భన్త తసా భాద్య త్తా మ
తా ~~ప్రతాప~~ ప్రతాప ప్రపయ త్వవోచత

తావణ స్యాం వభవ ర్తానా కర్తవ్య అయమయ పా
య స్సమాచన ~~ప్రతాప~~ మత్వం శివీతన్

హానుమాన్ సలంకారా బుద్ధివ

స జ్ఞాత్ర బలే చాలంబిరవ్య వ్యజ్ఞ సే తామవ
తేహం మావల ర్దర్శయితావ సమస్త త్వత దా బుద్ధి
శరసావహా తావ ద్ది బలనిధి మవతే ర్ద్ర మవం
త్రవర్ష తస్మాన్ వాసరాం దర్శయితావ తే హా మా

సుంధరకాండమ్

109

పాపములను తరిగి లంకాదహనమ్

భటానినిగడ్డువం భటానినివానరాజాం వాలభింప
 రివేదిరైవప్రకాశతేతనాదదప్రవాసరస్సపృష్ఠంప
 స్త్రోరాచూదయితావైత్రానసినాకృత్యంగారకరత్తు
 భూయతైతనజన్మపయవతతఃకువాచరాః
 రావణామన్మనుసారకణకజ్జితైతల్లబస్సవాలే
 త్తవావకంబుతిజ్జావలయితావకభస్యయాంరభస్యయా
 ముఖామయావతస్మిన్తంతరస్సరమాన్తవాసమాపం
 సతావభాజననీరామజాతమంతస్సవాదరస్సవా
 లం దదవవత్తత్రవదత తయైవైరాననిసమా
 నమేతద్దవనమాకర్ణ్యమామమారికానీతాత్
 ముజ్జితమదర్శితాత్తమవరమంబమవాప్రత
 ప్రాంబలికృత్యతద్దవతేవలూత్రంప్రతేవోపావక
 మమవకపృథుషనిరాకరణితైవైతప్రత్యంత
 వస్మిద్ధరస్మయదిఅయమంబనీయోమమంప
 య్మమప్రస్థప్రణాభవేద్దవమమవభవయేష్వరో
 రామోలంకాప్రవేశ్యరావణప్రముఖాన్దీపకలగి
 రావరాన్దీమారయితామమమంశీకృత్రమయా
 సానమయోధ్యైప్రవేశీకృత్రం సత్తంద
 తవంసూమతోమమశీతలభావంమమై

శ్రీరామాయణగద్యము

తెవ్రాడ్డయరామస పావకాష్టకాంతాయాః ప్రాడ్డనం
ప్రతాప్తతదయపాతప్రతాప్తదపవిత్రా ధూతా సుంతు
పాపంతరంగభూతాత్వనపంద్రవాననవారభావ
మవారపతస్మిన్కారతవిభావరచరంకాలావారన
జ్ఞాతిర్దిశావరాకారభూరయకవాసుమంతం
ప్రారమయంతితదయచిత్రంచిద్రువం పృథ్వి
జాలప్రతపదల్లనం పృథ్విధాంబూలకాః సర్వద
నాః అగచ్ఛన్తవాసుమాన్దస్వస్మిన్వారాదయోగ్యత్వ
వచారయరామస అవ్యూహదవవారకృత్తవిహార
దాప్తకావరంప్రతానయకావరకృత్తవిహార
శ్రీరామచంద్రప్రసాదనకృతాప్రతాప్తప్రభావ
సోనాధనంబయోగ్యత్వమాన్దితభావయామి
మారకసముద్రమాధనమమజ్ఞాతాచితనరాయ
సనవారకారాత్వంకలప్రయదల్లనమభూతజలు
కించమమజనకస్వచ్ఛదనస్వకృపటయోనస్వచ్ఛ
జలకాచితనరంపరంనిరంతరాయం తనాదవ
గృత్తంభవితవ్రంక్షంతోదానంకాయసకృతానాంప్ర
తకాచితమవశ్యకరంప్రమితచింతయతప్ర
నావకారమన్తేచ్ఛప్రవానదనిర్మాతరజ్జుబంధా
ప్రాయితావశరకంమంచకాపమంవద్దయతావ

ನಂದಿಗುರು

[illegible]

నిశాచరాపకృతః ప్రజాకారం కర్తుమవలం బృత్రోధప్రకా
 సభావనలంకారాచవనముకరవంకిం మనరువైకకర్తవ్య
 ప్పమంవ్యస్తకం ప్రాభృత్ సుమానవీమారయత్ సమస్య
 సుశుకారవిధవం సంసారాత్ ప్రోధపద వాకేషవేన్ద్రప్ర
 నలయః ఆప్రపబమి వభుక్తానంతరం ప్రజమీవక
 ప్రోధంవర్జయంతివాతే ధన్యాః మదయవాలాశ్చినా
 తలంకాప్రకారాచకరన్తాయాః కుంభినీసుతా
 యాః శ్రీమకుభమభవచాప్తానమయాబన్ధయాతే
 రామసుగ్రీవయోః కార్యం నాశమవంపమదయ
 పతాకన్తంకపిత్తం ప్రహలాకష్టవిశిష్టతమానత్
 కర్తవ్యమజాన్తం మమమనసినస్సురతతిజాకయా
 చంతయామూస

తా సూమతః సుతాభ్యుభూకుమారీభవ

దీర్ఘసమ

తస్మాదేసమయోజనచరాస్సమీపరకారేచావేత్త్వ
 త్రైవదాలంకారప్రకారానినిజేలవస్యనివాసమర్థ
 లాశ్చినాదశమాసే త్కీంతురామభార్యయాః
 సర్వపమాత్రావయోజనాభవత్కీమాప్రేర్షమేతి
 ధీమత్సర్వవదజనత్రైవదనందనాతేషాంవా
 కభనాభకర్తవ్యప్రమోదాంతరంగీ ఇత్థమ

114

శ్రీరామాయణగీతమ్

అంతయును మానసేతరామకేంద్రస్థమమలూట
మందెనానరానచదామం ప్రసక్తగీతంధరణిమ
తారంవంపకం కథనవోష్మత ప్రతవప్రమాదమ
గమమితమతావమవహారానవోసప్రమదా
వినమవాప్తవంజులంగకవంమూలసాధంసురస్థ
తాంధాత్రసుతారంనరత్వప్రవక్ష్యజీవేత్తనాత్మ
శనమసారానాచరితౌకుశలంప్రవక్ష్యతదయ
జ్ఞానసారాణామవశిష్టస్థలంపుయితాత్మ
ప్రసాదసమకళాత్

అరక్షమవోధరారావంణమ్

తతస్సమారకుమారాత్తరక్షరక్షకమనధరా
రమ్యమిదమిదంబాదకేరమయరజారవంధన
ప్రకృత్యభూతరసభూతమయరతతత్వప్రకారం
యారంభితుయతాత్మనధారయ

తతస్సమారకుమారాత్తరక్షరక్షకమనధరా
నరారామచరణారవిందమసాధ్యమభుజాస్థలన
విధాయదృష్టంనానాయాంనిధాయసముత్పత్తి
క్షయసమార్గజాగృత్తతదయావసరేత్రం
నత్వజనప్రమరణాదర్శుం వనయోజనవికార

16

శ్రీరామాయణగద్యమశింశుపా
కాపురామమహానామమధ్యస్థ ~~పాదాంతా~~
కవామూలస్థామపక్షంకథమితచిత్ర అత్రనిర్ణ
త్రచరాకరాపరిప్రసాదనమాస్థాయ ~~ప్రతి~~ పక్రనమ
క్షమనాకసప్రశ్ననమభిగమ్యసురసాంవిచిత్ర
సింహాకాశమారయతావనిమ్మగాధిపవల్మీకాంతరమ
వాప్యలంకాపుకంవిలాక్య ~~సా~~ సాయంసమయం
కాశాన్తంరాత్రినీచంజనామప్యమభిగమయ్య
విభావార్థంలంకాపురాన్త్రవిప్యలతాగృహచిత్ర
గృహభూగృహపాత్యక్త్రాసాదమజ్జిపసాధపనా
రికాచిత్రగంజామక్షంత్తంపుకాట్టుగాపురాది
సమస్తప్రదేశాఃకథియతావరావణమంభకత్తం
ప్రజిత్యంభనిమంభసరాంతరదేవారంతరసప్తరామ
అక్షరామకంపనాకంపనాత్రినీకనిశాబమందరా
ణివిచిత్రసతరామప్రవేష్టబహుధాచింతయిత్వా
దేవతాపరాతయవశ్చికంకృపాపక్షేనయథాక
థంవా ~~ప్రతి~~ అకారవనంప్రావశం
తస్మిన్వనవశ్చిప్రవశ్చిసహప్రకాతమంభసా
భిరతమనాత్మమధ్యశింశుపామల్మమూల
స్థితాంశుతామపక్షంకేంచవికాత్మపకకత్త

సంపద్యరంధ్రము

ప్రాంతం తల్లిదండ్రుల నా వాస్తవ వాదన చూడక
 గాము బేసూ కరము బేసూ బేసూ బేసూ బేసూ
 రాష్ట్ర సాంస్థానిక వంతు వానిని కట్టి
 స్వతంత్ర పరివేష్టించి అవారికిం పువూర్తి
 రజోకువూ చూకువూ ~~అట్టి~~ యామన చర
 వకుల భింపరి వేష్టించు పుత్రం ద్వైత వానిని
 అట్టి స్వైత వానిని ~~అట్టి~~ తస్మిన్ స్వైత వానిని
 వార తాగిరావణి స్వైత వానిని తాగి స్వైత వానిని
 తాగిరావణి స్వైత వానిని తాగి స్వైత వానిని
 బవ బవ స్వైత వానిని తాగి

సరస్వతీరావణవాక్యస్సనాదృష్టరావణాంతి
 రస్సృష్టపరాహృషీభూతావవాణినాత్రకామ
 వలంబుభయకమనవాప్భారావణాతావంత్ర
 తి తైశ్చక్రం తవైభవం ఈదృశంత్రణమివ
 భావయామూమంత్రరామచంద్రం సమర్థస్వ
 కయాపరాధేమాపణార్థం తంపురుషోత్తమం
 ప్రతికరణార్థం తోభవత్తుధానతి న తథాకళాప్
 వత్ సత్రపాత్రభాత్రపరవార్తానూకం నాశయితృ
 శ్చమనం లాకం గమిష్యసి అపిచ తద్మమిదాగమ
 వ వాంత్రత్రమహామత్త వానిష్యమికింతు మమ

ಸುಂದರಕಾಂಡ ಮ

ಅನಾನಂದ ಲಿಖಿತನಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದವಾದ-ಯಾಚನಾ
ನಾಮವೆಸು ಕರಮವೆಪ್ರಪಂಚವುಯಾಚನಾ
ರಾತ್ರಿನಾಂನಾಂ ಕಿಂಚಿದವಂತ್ರವನಾಂನಿಧಿಪ್ರಾಪ್ತಿ
ನಂತಾಂವರವೆಪ್ರಕೃತಿಯಂತಿ ಪ್ರವಂಕಂಕುಪಾಪ್ರಾಪ್ತಿ
ರಣಿಹವಾ-ಯಾಚನಾಂನಾಂ ಕಿಂಚಿದವಂತ್ರವನಾಂನಿಧಿಪ್ರಾಪ್ತಿ
ವದನಾಚಂಪರಿವೆಪ್ರತಾಂಚುಪುತ್ರಂ ದ್ವಿಪ್ರಾಪ್ತಿ
ವಿಶ್ವಕರ್ಮಕೃತವಾದ ವಸ್ತುಸ್ವರೂಪಾತ್ರಸಮಯವಾ
ವಾರತಾಗ್ರಾಂವದಾಪ್ರವಾಪ್ರವನತಾಚಿಪ್ರವಾ ಅಹ
ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕಾಚಾಪುಂತ್ರವನಿಗತ್ರಕಾ ಮವರತ-ವಿಶ್ವಂ
ಬವಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕೃತಮಯಾ-ವತ

ನಾನ್ಯ ತಾಚಾಂವದಾಪ್ರವಾಪ್ರವನಾ ದ್ವಿಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕಾಂವದಾಂತಿ
ರಸ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕಾಚಾಪ್ರವಾಚುತವವಾಣಿನಾತ್ರಿಕಾಪ್ರ
ವಲಂಬುಚಯಕಮನವಾಪ್ರವಾಚಾಂವದಾ ತಾಂವಂ
ತಾ ತಾಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕೃತವದಾಪ್ರವಂಕಾಪ್ರವಂತ್ರವಾಪ್ರವಂ
ಭಾಪಯಾಪ್ರವಾಂವದಾಪ್ರವಾಂವಂತ್ರವಂತ್ರವಂತ್ರವಂ
ಕೃತಯಾಪ್ರವಾಪ್ರವಾಪ್ರವಾಂವದಾಪ್ರವಾಂವಂತ್ರವಂತ್ರವಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕೃತವದಾಪ್ರವಾಪ್ರವಾಂವದಾಪ್ರವಾಂವಂತ್ರವಂತ್ರವಂ
ವತವತವಾಪ್ರವಾಪ್ರವಾಪ್ರವಾಂವದಾಪ್ರವಾಂವಂತ್ರವಂತ್ರವಂ
ಕೃತಯಾಪ್ರವಾಂವದಾಪ್ರವಾಪ್ರವಾಂವದಾಪ್ರವಾಂವಂತ್ರವಂತ್ರವಂ
ವವಾಂತಿಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮವಾಪ್ರವಾಂವದಾಪ್ರವಾಂವಂತ್ರವಂತ್ರವಂ

శుభదత్తరావు

సుందరకావ్యము
 ప్రభుత్వము క్షేత్రము సామ్రాజ్యము
 అనేక దేశములకు భూమి అంతరిక్షము
 అంతరిక్షము వ్యాపారము
 వాణిజ్యము అంతరిక్షము ప్రయాణము

వారాణాసికి ప్రయాణము

వారసరాజు గారికి
~~పాతబిల్లులను~~ పాతబిల్లులను పాతబిల్లులను
 పాతబిల్లులను పాతబిల్లులను పాతబిల్లులను

[The text in this block is extremely faint and mostly illegible due to low contrast and blurring.]

యామూన

తస్య చాన్యోనిర్వహేత్ సామత్రస్సు శ్రీవంప్రతే భాగ సా
ర్వ సుత కోఽయం కి మ క్షంకా దనంక రోతి అనేషవిజ్ఞా
పితో దంతంక శ్చ తేజ్ఞువంతం లక్ష్మణం స మస్తత్స
రా మంప్రణేప త్వ వల తక్రవ స్సు శ్రీ వాక్య త్తే మవా
చత్ వౌరామ లక్ష్మణౌ మానుమద యద జాంబ
వదాదయం కపయో అగత్య మధువనంప్రవిశ్య వ
సవాలక మేతత్త మంత్రేభ్య తత్త వసే విజృంభయన్
కర్తూ శం వివారియ మానో సకేల వతద్వైతైః
తంశం సతతే బ్రవత్

పశ్యత్తా మో సుగ్రీవ మవలాక్రవేం సుజానభీకారో
ప్రతికిమా లావయన్ త్వ పద త సుగ్రీ వోఽపే వేం
ధుకులతెలకే కార్యం సంభవమాస్య దితమమంభి
ప్రాయం కథ మతచివాంజనయో కార్య మాకంధం
జాంబవాణమంత్రే అంగ భానతా భూతత్వ తత్త
తి సప్త యుగ వ త తైర్దంస ఫల వత్తానాం భవ
దభంకా శరణా త్త తావృత్త తం మవ శ్రీకృష్ణా తత్త
తి తాన తిత్త పవా త్త తాన తిత్త తాన త్త
శరణా త్త తాన తిత్త తాన తిత్త తాన తిత్త

అనంతపురం జిల్లా

నాచేత న్నానమిష్యం తతిగచ్ఛన్మప మధువనప్రవేశం
 త్రోవరాసంతు వనవాలనదంకనంననరిష్యంతి
 తత్త్రోవజన్మతానవంకారకారాని తివతేషాంప్లవంగా
 నాంసేతాదత్తనప్రాప్తేవ మేవ దూతానవంతుః
 నాన్యధాబలుశీతాదత్తనప్రాప్తేవ మేవ దూతానవంతుః
 సుమీరమమూరవవనాన్యః సాత్రసంధవోబ్రత
 బ్రువంతయమూకారంతమవలాక్ష్మికా ఘవోబ్రదంవ
 చనమబ్రవతేషాంసుగ్రవప్లవంగ సమూహరక్షింపవ
 మానప్రాప్తేనమావప్తయేత్తభావత
 సుగ్రవోబ్రవతేషాంసుగ్రవప్లవంగ సమూహరక్షింపవ
 లోకామకార్యధురంధరాంప్లవంగపుంగవాయు
 వ్యంకమసంకంప్రాజన్యః తేషాంద్వేషానవగ
 జ్ఞానసంకానవచన్దరావద్వయేత్తభావత సుగ్రవే
 మధువనంగత్యాసంబుధివానరాన్సనానసయితే
 తేషామారితారయోగిత్యుక్తామధువనప్రవేశం
 రామసుగ్రవాబ్జాంసేవదయామానతావపేభయ
 భక్తితద్ధాయకైః శరణానివేలప్లవంగయకైః
 ముత్తాయనగనమార్గేణసంచరతిమూర్ఖవంతంత
 విశ్వరామలక్ష్మణాభ్యాం

[illegible][illegible]

కరణితివిలపణిష్టకాయచూడముణిం మనభీమయ
పుత్రగూఢాచారము తులతసూక్ష్మతాయాః జనసా
వతవసన్నిధౌ శుక్రావతగ్రావరీవతవయవా
సకక్రతనిర్మనమోవసాననీమతదయణి ఘోష
నతానిద్రావననిద్రా సావతప్రతా లంకాప్రవేశ
ప్రభుతినిద్రావరీక పదలపంసాధారణి నిర్మల మజ్జనాని
దీపానం సాధారణవర్ణయతత్వరారాజాంశుతీర్మవ
మలినమస్త్రం క్షితావృక్షేవతాంభవతాం దర్శితానం
వాంశతీతీర్థిమగ్ధానతాయామృతా దారత్వంబుకా
రామాయ వాసువతరామణివృత్తిమగ్ధానసాధారణ
తిరామూపితవయమణిమూరణి నిర్మలమమాలి
న్యచాన్యజలంపరిత్యజ్యలత్నాకాయప్రవర్ణయతో
వాసుమంతమూలాన్యవాప్రణాప్రవృత్తి పతచ్ఛూ
రామణిద్వీనేన మమజనకన్యక దశరథన్యదీతామ
వాసుజన్మపాలనకర్తృతదానిద్వీ దర్శనంక్రతవా
నన్యతవంబుకర్తృనరః మవబరదధింలంఘయతుం
లంకాప్రవేశము పరింప్రవేశ్యం సేతయోసంభాషయ
తుంప్రమదావనభంశంవిధాత్మం నిశ్చలచరసముద
యం మూరయతుం రావణానిర్మలయతుం లంకాదేవ

సుండురకాండము

127

సంకర్షంపునస్సముద్రతరణంవిధాత్మంత్వమవసమర్థంపర
పరమైశ్వరమశలవారావిజ్ఞాపనతత్తునావయోర్జ్వల
త్వోప్రాణానసాధవయన్త్యవయోపకారస్వప్రత్యవ
కారంవిధాతుంనక్యమితిస్సరిరింశి

(శ్రీ)

సమ

రాశీతి నివారణము సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

తీర్పు తీర్పు కీర్తి స్థానమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

చంద్రము వాసమునందు సమయమునందు

కీర్తి స్థానమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

సమయమునందు సమయమునందు

